

Skatteutskottets yttrande 2025/26:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026 samt de motioner som har väckts med anledning av detta. Utskottet yttrar sig även över fyra propositioner och fyra följdmotioner som bereds inom ramen för budgetärendet med förslag på ändringar i skattelagstiftningen. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, V, C, MP).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i de propositioner som bereds inom ramen för ärendet och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker också beräkningen av statens inkomster för 2026 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2027 och 2028. Utskottets ställningstagande innebär ett instämmande i följande bedömningar och tillstyrkande av bl.a. följande ändringar på skatteområdet under 2026:

- Skatten på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning sänks.
- Den s.k. jobbpremien är skattefri.
- Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks.
- Beloppsgränsen för avdrag för bl.a. resor mellan bostad och arbetsplats höjs ytterligare.
- Skattefriheten för förmån av laddel på arbetsplatsen bör göras permanent och rätten till avdrag för drivmedelsutgifter vid tjänsteresor bör utvidgas.
- Skattereglerna för delägare i fåmansföretag görs enklare och bättre.

- En skattereduktion för gåvor från juridiska personer till ideell verksamhet införs.
- Reglerna om beskattning av skog bör förenklas och förbättras.
- Systemet med tonnagebeskattning bör förbättras.
- Fastighetsskatten på vindkraftverk höjs.
- Ett grundavdrag införs och skattesatsen höjs i lagen om riskskatt för kreditinstitut.
- Energiskatten på el sänks.
- Den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel förlängs.
- Energibeskattningen vid metallurgiska processer görs enhetlig.
- Beskattningen av gaser moderniseras.
- Fordonsskatten och saluvagnsskatten för vissa släpvagnar slopas.
- Alkoholskatten för drycker från oberoende småproducenter bör sänkas.
- Mervärdesskatten på livsmedel bör sänkas tillfälligt.
- Mervärdesskatten på tillträde till danstillställningar bör sänkas.
- Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier bör införas.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	4
Riktlinjer i skattepolitiken	4
Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning.....	14
Skattefrihet för jobbprenie.....	17
Sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.....	18
Permanent skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen och utvidgad rätt till avdrag för drivmedelsutgifter.....	20
Ytterligare höjning av beloppsgränsen vid avdrag för resor till och från arbetet.....	22
Medlemsavgifter m.m.....	24
Rot- och rutavdrag	25
Grönt avdrag m.m.....	27
Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag	28
Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet.....	42
Investeringsparkonto.....	43
Skattereduktion för gåvor från juridiska personer till ideell verksamhet	44
Förbättrat regelverk om beskattning av skog.....	48
Förbättrade regler för svensk tonnagebeskattning	49
Fastighetsskatt	51
Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk.....	52
Ett grundavdrag i riskskatten.....	54
Övriga företagsskatter	57
Sänkt energiskatt på el.....	58
Förlängd tillfälligt utökad nedsättning av skatt på jordbruksdiesel och vissa ändrade villkor för återbetalning	61
Enhetlig energibeskattnig vid metallurgiska processer.....	64
Moderniserad beskattning av gaser	65
Slopad fordons- och saluvagnsskatt för vissa släpvagnar.....	68
Sänkt alkoholskatt för drycker från oberoende småproducenter.....	70
Höjd skatt på vissa tobaksprodukter	70
Väg- och trängselskatt	72
Övriga punktskatter	75
Tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel	80
Sänkt mervärdesskatt på tillträde till danstillställningar.....	81
Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier.....	82
Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt	82
Skattesatser för mervärdesskatt	84
Omvandling av lokaler till bostäder	85
Offentliga sektorns skatteintäkter	86
Avvikande meningar.....	88
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (S)	88
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (V).....	89
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (C).....	91
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (MP).....	92

Utskottets överväganden

Riktlinjer i skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning av inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

En oförutsägbart och osäker omvärld tynger Sverige och svenskarnas ekonomi. Det pågående handelskriget och geopolitiska spänningar har stor påverkan på det ekonomiska läget i många av världens länder. Återhämtningen i svensk ekonomi som påbörjades under 2024 har till följd av detta avstannat, vilket har gjort lågkonjunkturen mer utdragen. Sverige står dock, till skillnad från många andra jämförbara länder, starkt med stabila statsfinanser och en låg statsskuld. Regeringen har därför möjlighet att genomföra åtgärder som stärker Sverige och de svenska hushållens ekonomi och bryter lågkonjunkturen.

När regeringen tillträdde var inflationen omkring 10 procent. Prisökningarna slog hårt mot människors vardagsekonomi och mot företag, liksom mot välfärden. I två budgetpropositioner fokuserade regeringen därför på att bekämpa den höga inflationen och samtidigt stötta de som drabbades hårdast av ökade kostnader, bl.a. genom tillfälligt förhöjt bostadsbidrag, åtgärder för lägre drivmedelspriser, sänkt skatt på arbete och pension samt stora tillskott till välfärden. Regeringens prioriteringar har, tillsammans med en åtstramande penningpolitik och ansvarstagande från arbetsmarknadens parter, haft effekt. Den höga inflationen har bekämpats även om vaksamhet krävs även i fortsättningen. Regeringen skiftade därför fokus i den förra budgetpropositionen, från inflationsbekämpning till långsiktiga investeringar i ett rikare och tryggare Sverige.

I denna proposition fokuserar regeringen därför på att stärka hushållens ekonomi så att den utdragna lågkonjunkturen kan brytas och återhämtningen i svensk ekonomi återupptas. Det handlar om billigare matkassar genom tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel, höjt bostadsbidrag för barnfamiljer och sänkt skatt på arbete och pension. Därtill föreslår eller aviserar regeringen en lägre energiskatt på el, lägre barnomsorgsavgifter inom ramen för maxtaxan och ett högkostnadsskydd för hushåll mot höga el- och gaspriser. För en familj med en polis, en sjuksköterska och två barn i förskoleåldern kan sänkt skatt på

arbete och el, sänkt mervärdesskatt på livsmedel samt sänkt barnomsorgsavgift innebära ca 1 800 kronor mer i månaden 2026. Sammantaget innebär regeringens inkomstskattesänkningar under mandatperioden, tillsammans med årliga indexeringar av grundavdrag och jobbskatteavdrag, att en familj med en polis och en sjuksköterska kommer att betala 43 000 kronor mindre i skatt 2026.

Den oförutsägbara och osäkra omvärlden kräver åtgärder för att stärka de svenska hushållen och återhämtningen i ekonomin. Ett gynnsamt företagsklimat är en grundförutsättning för ekonomisk tillväxt. Sverige ska fortsätta vara ett land där det är enkelt att starta och driva företag, där ansträngning lönar sig och där det finns arbetskraft med rätt kvalifikationer.

Den tidigare höga inflationen har urholkat löntagarnas köpkraft. För att stötta hushållen ekonomiskt avser regeringen att föreslå en tillfällig sänkning av mervärdesskatten på livsmedel från 12 procent till 6 procent under perioden den 1 april 2026 t.o.m. den 31 december 2027. Mervärdesskattesänkningen bedöms ge snabb effekt. Regeringen förväntar sig att sänkningen slår igenom på matpriserna relativt direkt efter sänkningen, vilket kommer att leda till billigare matkassar för hushållen. Åtgärden kan även bidra till återhämtningen i svensk ekonomi.

Personer med varaktigt nedsatt arbetsförmåga kan få sjukersättning eller aktivitetsersättning som beskattas högre än motsvarande löneinkomst. Regeringen avser att föreslå att denna skillnad i beskattning avskaffas genom en förstärkning av skattereduktionen för personer som får sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Det ska bli enklare och mer lönsamt att driva företag. Små och växande företag är viktiga för svensk ekonomi. Regeringen föreslår att skattereglerna för delägare i fåmansföretag (de s.k. 3:12-reglerna) förenklas och förbättras.

För att stärka Sveriges försörjningsberedskap och för att tillfälligt stärka företagens ekonomi föreslår regeringen att den tillfälliga förstärkningen av skattenedsättningen för jordbruksdiesel förlängs så att den även gäller förbrukning under 2026. Den 1 juli 2025 sänktes alkoholskatten på öl från oberoende små bryggerier. Regeringen avser att utöka denna nedsättning så att även andra alkoholdrycker från oberoende småproducenter får nedsatt skatt.

Vidare föreslår regeringen att fordonsskatten för vissa släpvagnar, däribland husvagnar, slopas.

Regeringen avser vidare att föreslå att mervärdesskattesatsen på tillträde till danstillställningar sänks från 25 procent till 6 procent, så att tillträdet till bl.a. dansbandsevenemang får samma skattesats som tillträdet till konserter. Syftet med förslaget är att främja dans och kultur.

Sjöfarten är central för Sveriges handel med omvärlden. Svenska rederier behöver ha konkurrensvillkor som är likvärdiga med villkoren för rederier i jämförbara länder i Europa. Regeringen avser därför att föreslå förbättringar av systemet med tonnageskattning så att fler företag och fartyg ska kunna omfattas.

Det är angeläget att förenkla och förbättra skattereglerna som rör skog. Regeringen avser därför att föreslå ett mer ändamålsenligt sätt att beskatta skog och skogsbruk samt att anpassa skattereglerna för skog till EU-rätten.

Regeringen avser vidare att föreslå att den tillfälliga skattefriheten för förmån av laddel på arbetsplatsen blir permanent.

Felaktig folkbokföring och identitetsstöldar används som verktyg inom organiserad brottslighet och bidragsbrottslighet. För att motverka detta är det viktigt att veta vem som bor var och vilka som befinner sig i Sverige. Därför genomförs nu en omfattande folkräkning. Regeringen föreslår ökade medel till Skatteverkets folkbokföringskontroller för att kontinuerligt fortsätta det viktiga arbetet med folkräkningen. Regeringen avser även att lämna förslag om att Skatteverket ska få ökade befogenheter att hantera biometriska uppgifter inom folkbokföringsverksamheten. En förbättrad folkbokföring bidrar till att minska felaktiga utbetalningar, eftersom uppgifterna ofta utgör en viktig del av beslutande myndigheters beslutsunderlag.

Regeringen tar även krafttag mot internationella stöldlikor, och sedan den 1 september 2025 finns ett nytt brott – utförselhäleri – som innebär att utförsel av stöldgods har kriminaliserats. Ökade medel föreslås för att förstärka Tullverkets kontrollverksamhet bl.a. till följd av de nya befogenheterna.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige står inför stora utmaningar. Det ställer stora krav på regeringens ledarskap, på förmågan att prioritera, och på förmågan att presentera en trovärdig finansiering. En ansvarsfull ekonomisk politik är den bästa skyddsvallen för välfärden och hushållens ekonomi, särskilt i utmanande ekonomiska tider. En ansvarsfull ekonomisk politik är en försäkring mot högre räntor och framtida nedskärningar inom välfärden. Socialdemokraternas nya förslag på åtgärder är därför fullt ut finansierade.

Sverige kommer inte att stärkas av att de som redan har mest får ännu mer på bekostnad av vanligt folk. Därför föreslår Socialdemokraterna en skattesänkning som ger lika mycket i plånboken som regeringens förslag till förstärkt jobbskatteavdrag för personer som tjänar upp till 66 750 kronor per månad. Socialdemokraterna föreslår också att avtrappningen i jobbskatteavdraget, som slopades i samband med beslutet om statens budget för 2025, återinförs.

Vidare är behovet av en omfattande översyn av skattesystemet stort. Socialdemokraterna vill genomföra en skattereform som skapar förutsägbarhet, effektivitet och rättvisa och som vilar på breda skattebaser. Utöver att bredda skattebasen vill Socialdemokraterna höja beskattningen av stora men lågt beskattade kapitalinkomster, göra systemet enklare och mer likformigt samt

begränsa möjligheterna till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering.

Vidare vill Socialdemokraterna att rotavdraget reformeras så att de som väljer att genomföra energibesparande åtgärder får en högre subvention.

Socialdemokraterna välkomnar ett enklare och mer lättförståeligt regelverk för delägare i fåmansbolag, men ser samtidigt en risk för att förslaget öppnar för ökad inkomstomvandling. Socialdemokraterna föreslår därför att förenklingen ska genomföras på ett offentligfinansiellt neutralt sätt.

När det gäller investeringssparkonton föreslår Socialdemokraterna en tredje beskattningsnivå för de med störst kapitalinnehav på investeringssparkontot.

Socialdemokraterna föreslår att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt. Den tillfälliga skatten på bankernas övervinster ska betalas tillbaka till hushållen och till välfärden.

För att bidra till den långsiktiga uthålligheten av försvarsutbyggnaden föreslår Socialdemokraterna en utredning av en beredskapsskatt.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster samt trygga och kostnadseffektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Därtill bör de jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper och vara styrande i klimat- och miljöpolitiken. Det finns ett samband mellan ett relativt högt skatteuttag och hög sysselsättning. Skattefinansierad äldreomsorg, förskola och fritids gör det möjligt för flera att kombinera yrkes- och familjeliv.

Skatternas huvudsakliga uppgift är att finansiera välfärden och övriga delar av det offentliga åtagandet. För att skattesystemet ska uppfattas som legitimt är det viktigt att skattereglerna är generella, enkla och skattebaserna breda. Skattesystemet har utvecklats till att bli ett sammelsurium av olika avdrag, reduktioner och nedsättningar av olika skatter. Skatterna har också sänkts kraftigt sedan skattereformen. Skattesänkningarna har satt press på de offentliga välfärdstjänsterna och ökat den ekonomiska ojämlikheten. Sverige behöver en ny stor skattereform, som ökar skatteintäkterna och stärker likformigheten i skattesystemet.

Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 50 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.

En viktig skatteprincip bör vara att lika inkomster ska beskattas lika. Vänsterpartiet föreslår att skatteflyktan sluts för alla inkomster, såsom sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassan, sjuk- och aktivitetsersättning och föräldraförsäkringen. Det innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

Vänsterpartiet föreslår vidare att dagens regelverk för reseavdragen ersätts med ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag. Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om att höja beloppsgränsen för reseavdraget till 15 000 kronor eftersom det försämrar hushållens ekonomi och försvårar arbetspendling.

Vänsterpartiet föreslår att en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter införs.

Vänsterpartiet föreslår att rutavdraget avskaffas. Vänsterpartiet föreslår vidare att dagens rotavdrag, som mest går till dyra köksrenoveringar, ska omvandlas till ett grönt rotavdrag, som ska beviljas till åtgärder som minskar energiförbrukningen i bostäder samt till att stimulera återanvändning av byggmaterial och användningen av hållbara materialprodukter. Vänsterpartiet föreslår också att tidigare och befintliga gröna skattereduktioner inkluderas i det gröna rotavdraget.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om ändrade 3:12-regler och föreslår en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa.

För att åstadkomma en enhetlig kapitalbeskattning föreslår Vänsterpartiet en utredning av beskattningen av fåmansbolag och onoterade bolag.

När det gäller investeringssparkonton föreslår Vänsterpartiet att den skattefria grundnivån sänks till 50 000 kronor och att ett tak om 2 miljoner kronor införs för sparande på investeringssparkonto. Sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

Vänsterpartiet föreslår en översyn av egendomsskatterna.

Vänsterpartiet föreslår även att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Vidare föreslås att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla inkomster.

Vänsterpartiet föreslår också att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2026–2028, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvar står. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna 2018–2022.

Som en delfinansiering av de ökade försvarsanslagen föreslår Vänsterpartiet att en beredskapsskatt på 5 procentenheter införs på månadsinkomster över 65 000 kronor.

Vänsterpartiet föreslår också en skatt på elnätsföretagens övervinster. Syftet med en beskattning av övervinster är att göra det mindre attraktivt för vinstdrivande bolag att fortsätta äga elnätet.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på jordbruksdiesel och anser att regeringen i stället bör presentera en handlingsplan för hur denna och övriga klimatskadliga subventioner kan avvecklas i närtid.

Vidare föreslår Vänsterpartiet att fordonsbeskattningen på nyregistrerade bilar med stora koldioxidutsläpp ska skärpas, att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar ska utredas och att en avstånds-baserad skatt på godstransporter på väg ska införas.

Slutligen föreslår Vänsterpartiet att flygskatten och den avskaffade avfallsförbränningsskatten återinförs samt att det införs en ny bekämpningsmedels-skatt som är differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sveriges välstånd och utbildningsnivå, de stabila statsfinanserna och den historiska innovationskraften, borde ge en stor potential att vara drivande i de kommande årens ekonomiska och tekniska utveckling, men också kunna rusta oss väl i ett oroligt internationellt läge.

Tyvärr har det ekonomiska läget i Sverige förvärrats snabbt under de senaste åren, med hög arbetslöshet, svag tillväxt och samtidigt stigande klimatutsläpp. Centerpartiet anser därför att svensk ekonomi behöver en kraftfull kursändring. Förtroende och framtidstro måste ingjutas i företag och konsumenter.

Det som behövs är en liberal och grön reformpolitik som prioriterar riktiga strukturreformer som ger långsiktighet och framtidstro och skapar förutsättningar för företagen att anställa och för att Sverige ska återta ledarskapet i klimatomställningen. Bara så kan tillväxten, reallönerna och resurserna till välfärden öka stadigt nästa mandatperiod. Centerpartiet vill inte att den ekonomiska politiken bara ska vara inriktad på att förstärka hushållens konsumtion utan också på att investera och bygga infrastruktur, grön industri, grön energi och billiga bostäder i hela landet. Centerpartiets budgetmotion bygger på en sådan liberal och grön plan för jobben, för tillväxt och företag, för klimatet och för investeringar i välfärd och infrastruktur i hela landet.

Centerpartiet anser att det behövs en stor skattereform som förenklar inkomstbeskattningen och sänker skatten för alla med låg- och medelinkomster så att det alltid och utan undantag lönar sig att arbeta.

Centerpartiet föreslår en förstärkning av jobbskatteavdraget som sänker skatten ytterligare på alla löner och särskilt på månadslöner mellan 16 000 och 40 000 kronor. Detta gäller på arbetsinkomster för alla som ännu inte fyllt

66 år med ett förstärkt jobbskatteavdrag, men även på förvärvsinkomster för äldre över 66 år med ett högre förhöjt grundavdrag.

Centerpartiet föreslår att reseavdraget reformeras i grunden och utreds. I väntan på utredning bör reseavdraget ändras så att avdraget har en hög milersättning på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder.

Centerpartiet avvisar skattereduktionen för medlemsavgifter i a-kassan.

Centerpartiet vill avskaffa möjligheten att använda rotavdraget för arbeten utförda utomlands.

Centerpartiet föreslår att det gröna avdraget breddas för att inkludera uppvärmning av hem.

Centerpartiet föreslår vidare att ränteavdraget slopas på lån som går till fossildrivna bilar.

När det gäller frågan om säkerhet för lån med bibehållet ränteavdrag föreslår Centerpartiet en utredning av den diskrepans som finns mellan hanteringen av noterade och onoterade värdepapper som riskerar att försämra förutsättningarna för lånefinansiering av små och växande företag och som också skulle kunna påverka utlåningen från statens egen verksamhet inom Almi.

Centerpartiet föreslår vidare en utredning av hur effekten av riskskatten kan mildras och helst undvikas för Kommuninvest så att Sveriges kommuner får bättre möjlighet till finansiering av viktig välfärd.

Centerpartiet föreslår också en översyn av regelverket om miljölastbilar som drivs med biogas och el, differentieringen av eurovinjetten och av vem som har tillträde till miljözoner, så att omställningen av lastbilsflottan förstärks maximalt.

Centerpartiet föreslår att den nuvarande nedsättningen av skatten på jordbruksdiesel som gång på gång förlängts av regeringen skyndsamt görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

Vidare föreslår Centerpartiet att energiskatten på lagrad el slopas och att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

Centerpartiet föreslår även att skatten på cigaretter höjs till EU-snittet, vilket skulle innebära att skatten ökar med 0,21 kronor/styck.

För att kunna stärka kollektivtrafiken och få färre att använda bilar i storstäder föreslår Centerpartiet ökade trängselavgifter i storstäder för vissa fordon.

För att ytterligare gynna återbruk föreslår Centerpartiet att skattskyldigheten för kemikalieskatt begränsas för begagnade varor som importeras.

Slutligen föreslår Centerpartiet att den effektiva skattesatsen för spelskatten på olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande samtidigt som skatten höjs på andra spelformer såsom nätkasino.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige behöver en ny inriktning på den ekonomiska politiken. Efter tre år med den nuvarande regeringen har lågkonjunkturen tillåtit bita sig fast, välfärden urholkats och arbetslösheten stigit till rekordnivåer. Utsläppen av växthusgaser har ökat kraftigt och den gröna omställningen har bromsats.

För att vända lågkonjunkturen behövs det en ekonomisk politik som är rättvis och effektiv. Det är väl belagt att träffsäkra stöd till hushåll med små ekonomiska marginaler är mer effektivt för att stötta ekonomin än skattesänkningar som framför allt gynnar dem med högre inkomster.

Att Sverige lyckas med den gröna omställningen är helt avgörande för vår framtida konkurrenskraft. Vi ska bli ett rikare och mer hållbart land genom att ligga i framkant av utvecklingen. Det kräver en politik som säkerställer att klimat- och miljövänliga innovationer gynnas framför gammal och förorenande teknik. Genom en offensiv industri- och klimatpolitik kan nya jobb skapas i sektorer som är viktiga för vår framtida konkurrenskraft och för att minska klimatutsläppen.

Miljöpartiet föreslår vidare att det utfasade jobbskatteavdraget återinförs och att det därför införs ytterligare ett steg i den statliga inkomstskatten vid inkomster motsvarande 70 000 kronor i månaden. Till förmån för mer träffsäkra åtgärder avvisar Miljöpartiet regeringens förslag om ytterligare ett jobbskatteavdrag och motsvarande ändringar i det förhöjda grundavdraget för personer äldre än 66 år.

Miljöpartiet inför den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om, där också de som pendlar på annat sätt, såsom med kollektivtrafik, omfattas.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till sänkt skatt för utomlands bosatta.

Miljöpartiet föreslår att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el, den s.k. 60-öringen, återinförs och att nivån i det gröna avdraget återigen höjs till 20 procent.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om ändrade 3:12-regler till förmån för andra prioriterade satsningar.

Miljöpartiet föreslår att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. Miljöpartiet föreslår vidare en ökad progressivitet i beskattningen för att göra kapitalbeskattningen mer rättvis.

Miljöpartiet föreslår också en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettot.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet till förmån för ett jordbruksavdrag.

Miljöpartiet föreslår en sänkning av skatten på el från fjärrvärme till EU:s miniminivå. Vidare föreslår Miljöpartiet att 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el slopas för att fler tak ska kunna användas för att producera förnybar el.

Miljöpartiet föreslår även att koldioxidskatten på bensin ska höjas.

Vidare föreslår Miljöpartiet att malusen (den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen) höjs för nya bilar med stora utsläpp för att snabba på elektrifieringen av fordonsflottan. Den lägre gränsen för att betala malus föreslås sänkas i steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen föreslås sänkas i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Miljöpartiet föreslår en utredning av ett bonus malus-system för skogsbruket.

Miljöpartiet föreslår att den av regeringen avvecklade flygskatten ska återinföras och fördubblas samt att det ska läggas en särskild skatt på privatjet om 20 000 kronor per flygning.

Miljöpartiet föreslår också att en antibiotikaskatt på kött införs för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

När det gäller mervärdesskatt föreslår Miljöpartiet att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne halveras från 12 procent till 6 procent och att mervärdesskatten på biobiljetter sänks från 25 procent till 6 procent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att pågående handelskrig och geopolitiska spänningar har stor påverkan på det ekonomiska läget i många av världens länder och att återhämtningen i svensk ekonomi som påbörjades under 2024 därför har avstannat. Detta har gjort lågkonjunkturen mer utdragen. Sverige står dock starkt med stabila statsfinanser och en låg statsskuld, och utskottet delar regeringens bedömning att det därför finns möjlighet att genomföra åtgärder som stärker Sverige och de svenska hushållens ekonomi och bryter lågkonjunkturen.

Utskottet noterar att regeringen i sin budgetproposition fokuserar på förslag som stärker hushållens ekonomi så att den utdragna lågkonjunkturen kan brytas och återhämtningen i svensk ekonomi återupptas. Det handlar om billigare matkassar genom tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel, höjt bostadsbidrag för barnfamiljer och sänkt skatt på arbete och pension. Därtill föreslår eller aviserar regeringen en lägre energiskatt på el, lägre barnomsorgsavgifter inom ramen för maxtaxan och ett högkostnadsskydd för hushåll mot höga el- och gaspriser.

Det är avgörande för svensk tillväxt att drivkrafterna till arbete och utbildning ökar och det är också rättvist att den som arbetar får behålla mer av sin inkomst. Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar i ekonomin. Utskottet konstaterar att regeringens

budgetförslag innehåller flera intäktsförstärkningar, bl.a. förslag till förstärkt jobbskatteavdrag, främst för låg- och medelinkomsttagare som arbetar heltid, sänkt skatt för pensionärer och förstärkt skattereduktion för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Dessutom föreslår regeringen en statlig skattefri ersättning till den som under en viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen och som därefter får inkomst av anställning samt inte får försörjningsstöd (jobbpremie).

Den oförutsägbara och osäkra omvärlden kräver åtgärder för att stärka de svenska hushållen och återhämtningen i ekonomin. Ett gynnsamt företagsklimat är en grundförutsättning för ekonomisk tillväxt. Sverige ska fortsätta att vara ett land där det är enkelt att starta och driva företag, där ansträngning lönar sig och där det finns arbetskraft med rätt kvalifikationer. Små och växande företag är viktiga för svensk ekonomi. Regeringen har därför lämnat förslag på åtgärder för att förenkla och förbättra skattereglerna för delägare i fåmansföretag (de s.k. 3:12-reglerna).

Den tidigare höga inflationen har urholkat löntagarnas köpkraft. För att stötta hushållen ekonomiskt avser regeringen att föreslå en tillfällig sänkning av mervärdesskatten på livsmedel från 12 procent till 6 procent under perioden den 1 april 2026 t.o.m. den 31 december 2027. Utskottet delar regeringens bedömning att en sänkning av livsmedelsmomsen kommer att leda till billigare matkassar för hushållen och att åtgärden även kan bidra till återhämtningen i svensk ekonomi.

En förbättrad folkbokföring bidrar till att minska felaktiga utbetalningar, eftersom uppgifterna ofta utgör en viktig del av beslutande myndigheters beslutsunderlag. Utskottet välkomnar regeringens förslag till ökade medel till Skatteverkets folkräkning och regeringens ambition att ge Skatteverket ökade befogenheter att hantera biometriska uppgifter vid folkbokföringskontroller.

Utskottet välkomnar också att regeringen tar krafttag mot internationella stöldligor och att det sedan den 1 september 2025 finns ett nytt brott – utförselhäleri – som innebär att utförsel av stöldgods har kriminaliserats. För att förstärka Tullverkets kontrollverksamhet föreslås ökade medel.

Utskottet ställer sig därmed bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att höja jobbskatteavdraget och att förstärka det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år, för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att höja skattereduktionen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning för alla som har ett underlag som överstiger ca 54 000 kronor per år.

Motionsförslagen om att förändra jobbskatteavdragets utformning på andra sätt avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Gällande rätt

Jobbskatteavdraget

Den 1 januari 2007 infördes jobbskatteavdraget, som är en skattereduktion för arbetsinkomster (prop. 2006/07:1). Rätt till jobbskatteavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga och har arbetsinkomster. Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till skattereduktionen. Med arbetsinkomster avses i huvudsak sådana inkomster av anställning eller av annat förvärvsarbete och av aktiv näringsverksamhet som närmare definieras genom hänvisningar till socialförsäkringsbalken.

Det s.k. ordinarie jobbskatteavdraget ges till dem som vid beskattningsårets ingång är yngre än 66 år. Beräkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget utgår från arbetsinkomsten, prisbasbeloppet, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Skattereduktionen är indexerad genom att prisbasbeloppet ingår som en komponent i beräkningen. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 år ges ett jobbskatteavdrag för äldre. Bestämmelser om jobbskatteavdrag finns i 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Det förhöjda grundavdraget

Den 1 januari 2009 infördes ett förhöjt grundavdrag för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Syftet med åtgärden var att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer (prop. 2008/09:38). Det förhöjda grundavdraget har sedan dess förstärkts vid flera tillfällen. Den 1 januari 2023 höjdes åldersgränsen för att kunna ta del av det förhöjda grundavdraget till 66 år för att motsvara de åldershöjningar som har gjorts i det allmänna pensionssystemet. För att åldersgränsen ska motsvara riktåldern för pension kommer den att höjas till 67 år den 1 januari 2027 (prop. 2023/24:91, bet.

2023/24:SkU23, rskr. 2023/24:214). Det förhöjda grundavdraget beräknas som det ordinarie grundavdraget med tillägg av ett särskilt belopp. Tillägget har utformats så att skatten på pensionsinkomst för en person över 66 år ska vara likvärdig med skatten på arbetsinkomst för en person under 66 år (prop. 2020/21:1). Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. IL.

Skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning

Skattereduktionen för sjuk- och aktivitetsersättning infördes 2018 med syftet att minska skillnaden i beskattning av sådan inkomst och arbetsinkomster (prop. 2017/18:1).

Skattereduktionen förstärktes och fick en ny utformning genom en lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2022. Syftet med ändringen var att ta bort skillnaden i beskattning av sjuk- och aktivitetsersättning och motsvarande arbetsinkomst, samt att utforma skattereduktionen på ett sådant sätt att den i princip ska motsvara hur jobbskatteavdraget beräknas (prop. 2021/22:33). Jobbskatteavdraget har därefter förstärkts flera gånger, vilket medfört att en skillnad i beskattningen finns kvar i vissa inkomstintervall.

Rätt till en sådan skattereduktion har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga. Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till skattereduktionen.

Underlaget för skattereduktionen består av sjuk- och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken som betalats ut under beskattningsåret och som ska tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen. En utländsk ersättning enligt lagstiftning om social trygghet som betalas ut enligt grunder som är jämförbara med dem som gäller för sjuk- och aktivitetsersättning ska efter begäran räknas med i underlaget för skattereduktionen om ersättningen tas upp till beskattning i Sverige (67 kap. 9 b § IL).

Skattereduktionens storlek beräknas utifrån det aktuella prisbasbeloppet, underlaget enligt 67 kap. 9 b § IL, grundavdraget enligt 63 kap. 3 § IL och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Reduktionen uppgår alltid till minst 4,5 procent av underlaget multiplicerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt (67 kap. 9 c § IL).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det ordinarie jobbskatteavdraget bör förstärkas med 17,36 miljarder kronor. Samtidigt bör det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 66 år förstärkas med 4,04 miljarder kronor. Därtill bör skattereduktionen för sjuk- och aktivitetsersättning förstärkas för att ta bort den skillnad i beskattningen som nu finns mellan sådan ersättning och motsvarande arbetsinkomst.

Proposition 2025/26:32 Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

Regeringen lämnade den 16 oktober 2025 proposition 2025/26:32 Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning till riksdagen. Regeringen anför att svensk ekonomi är i en utdragen lågkonjunktur med hög arbetslöshet. Svenska hushåll och den inhemska konsumtionen behöver enligt regeringen stöttas för att lågkonjunkturen ska kunna brytas och återhämtningen återupptas. Regeringen anför vidare att jobbskatteavdraget har en betydelsefull roll i detta sammanhang och därför bör förstärkas. För att åtgärden ska få avsedd effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen bör skattesänkningen främst rikta sig till heltidsarbetande med låga och medelhöga inkomster.

Regeringen föreslår därför att det ordinarie jobbskatteavdraget förstärks genom att skattereduktionen höjs för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Vidare föreslås att det förhöjda grundavdraget förstärks genom att det särskilda beloppet som läggs till det ordinarie grundavdraget höjs för personer med förvärvsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Slutligen föreslår regeringen att skattereduktionen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning förstärks genom att skattereduktionen höjs för alla som har ett underlag som överstiger ca 54 000 kronor per år. Underlaget för skattereduktionen ska avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att jobbskatteavdraget förstärks enligt regeringens förslag på inkomster upp till 66 750 kronor per månad och att avtrappningen i jobbskatteavdraget, som slopades i samband med beslutet om statens budget för 2025, återinförs.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 50 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden. Vänsterpartiet föreslår vidare att skatteklifytan sluts för alla inkomster, såsom sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassan, sjuk- och aktivitetsersättning och föräldraförsäkringen, vilket innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del och i kommittémotion 2025/26:3837 av Martin Ådahl (C) en förstärkning av jobbskatteavdraget som sänker skatten ytterligare på alla löner och särskilt på månadslöner mellan 16 000 och 40 000 kronor. Detta gäller på arbetsinkomster för alla som ännu inte fyllt 66 år med ett förstärkt jobbskatteavdrag, men även på förvärvsinkomster för äldre över 66 år med ett högre förhöjt grundavdrag.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del att det utfasade jobbskatteavdraget återinförs och att det därför införs ytterligare ett steg i den statliga inkomstskatten vid inkomster motsvarande 70 000 kronor i månaden. Till förmån för mer träffsäkra åtgärder avvisar Miljöpartiet regeringens förslag om ytterligare ett jobbskatteavdrag och motsvarande ändringar i det förhöjda grundavdraget för personer äldre än 66 år. I kommittémotion 2025/26:3840 av Janine Alm Ericson m.fl. Miljöpartiet föreslås att riksdagen avslår regeringens lagförslag i de delar som gäller jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det på lång sikt är avgörande för svenskt välbefinnande och för de offentliga finanserna att den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar i ekonomin ökar. Utskottet bedömer att regeringens förslag är åtgärder som kommer att ha avsedd effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen samt leda till att skillnader i beskattningen utjämnas.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att höja jobbskatteavdraget och att förstärka det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år, för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att höja skattereduktionen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning för alla som har ett underlag som överstiger ca 54 000 kronor per år. Utskottet avstyrker motionsförslagen om att förändra jobbskatteavdraget eller beskattningen av olika socialförsäkringsförmåner på annat sätt.

Skattefrihet för jobbprenie

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att statlig ersättning till den som under en viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen och som därefter får inkomst av anställning samt inte får försörjningsstöd (jobbprenie) inte ska tas upp till beskattning.

Bakgrund och gällande rätt

Huvudregeln enligt 11 kap. 1 § första stycket IL är att löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner och alla andra inkomster som erhålls på grund av tjänst ska tas upp som intäkt.

Regeringen beslutade 2022 att tillsätta en särskild utredare som fick i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att bryta långvarigt biståndsmottagande samt öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd (dir. 2022:124). I uppdraget ingick bl.a. att undersöka möjligheten att införa en jobbprenie. I september 2024 gavs ett

tilläggsdirektiv i vilket utredaren bl.a. fick i uppdrag att lämna författningsförslag som innebär att det införs en jobbpremie som ökar det ekonomiska utbytet för den som går från försörjningsstöd till arbete (dir. 2024:90). Utredningen överlämnade den 25 februari 2025 betänkandet Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15).

Propositionen

Regeringen föreslår att statlig ersättning till den som under en viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen och som därefter får inkomst av anställning samt inte får försörjningsstöd (jobbpremie) inte ska tas upp till beskattning.

Regeringen anför att syftet med jobbpremien är att öka drivkrafterna till arbete genom att öka det ekonomiska utbytet för den som går från försörjningsstöd till arbete och självförsörjning. Om jobbpremien inte undantas från beskattning ska den tas upp av mottagaren som inkomst av tjänst. En sådan ordning skulle enligt regeringen riskera att medföra oönskade konsekvenser för vissa socialförsäkringsförmåner och avgifter. Exempelvis skulle nivån på bostadsbidraget eller förskoleavgiften kunna påverkas, vilket skulle minska effekten av satsningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att drivkrafterna till att gå från försörjningsstöd till arbete bör ökas och att den föreslagna jobbpremien är en lämplig åtgärd för detta.

Utskottet delar regeringens bedömning att den föreslagna jobbpremien bör vara skattefri för att inte riskera att effekterna av åtgärden minskar.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag.

Sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks från 25 procent till 22,5 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör sjöinkomst, fr.o.m. den 1 januari 2026 och till 20 procent fr.o.m. den 1 januari 2027.

Jämför avvikande mening 4 (MP).

Gällande rätt

I svensk beskattningsrätt görs skillnad mellan obegränsat och begränsat skattskyldiga. Den som är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige, eller som har väsentlig anknytning till Sverige och som tidigare har varit bosatt här, är

obegränsat skattskyldig (3 kap. 3 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). Begränsat skattskyldig är i huvudsak den som inte är obegränsat skattskyldig (3 kap. 17 § IL).

Den som är obegränsat skattskyldig är skattskyldig för alla sina inkomster i Sverige och från utlandet, medan den som är begränsat skattskyldig är skattskyldig endast för vissa inkomster med anknytning till Sverige (3 kap. 8 och 18–19 a §§ IL).

Inkomster från arbete i Sverige och vissa andra inkomster som tas emot av fysiska personer som är bosatta utomlands (med undantag för artister och idrottsmän) beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, förkortad SINK. Med bosatt utomlands avses en fysisk person som är begränsat skattskyldig enligt IL (2 § SINK).

Särskild inkomstskatt tas ut med 25 procent av de skattepliktiga inkomsterna, med undantag för sjöinkomst där skattesatsen är 15 procent (7 § SINK). Den skattskyldige får inte göra avdrag från inkomsterna. Inte heller får skatte-reduktion räknas av mot skatten. Den skattskyldige behöver inte deklarera inkomsterna, eftersom skatten är definitiv.

Det finns en möjlighet för den skattskyldige att begära att bli beskattad enligt IL i stället för enligt SINK (4 § SINK). Beskattningsen sker då enligt en för riket genomsnittlig kommunal skattesats (65 kap. 4 § andra stycket IL). Vid högre inkomster tillkommer även statlig inkomstskatt. Den skattskyldige har rätt till avdrag för kostnader i inkomstslaget tjänst enligt reglerna i IL. Om den skattskyldiges överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige har den skattskyldige dessutom rätt till s.k. personliga avdrag. Med personliga avdrag avses bl.a. allmänna avdrag, grundavdrag och jobbskatteavdrag (62 kap. 9 §, 63 kap. 2 § och 67 kap. 5 § IL).

Propositionen

Regeringen föreslår att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks från 25 procent till 22,5 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör sjöinkomst, fr.o.m. den 1 januari 2026 och till 20 procent fr.o.m. den 1 januari 2027.

Regeringen anför bl.a. att det finns skäl att sänka den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta med skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst i syfte att underlätta och förenkla för den skattskyldige och öka neutraliteten i beskattningen mellan IL och SINK. Dessutom bedömer regeringen att personer som är bosatta i utlandet inte kommer att använda samhällsfunktionerna i Sverige i samma utsträckning som personer som är bosatta här.

Sänkningen av skattesatsen för den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta från 25 procent till 22,5 procent ska enligt förslaget träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas på inkomster som tas emot efter den 31 december 2025. Sänkningen av skattesatsen från 22,5 procent till 20 procent ska träda i

kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på inkomster som tas emot efter den 31 december 2026.

Motionen

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 i denna del avvisas förändringen av SINK.

Utskottets ställningstagande

Syftet med SINK är bl.a. att underlätta för de skattskyldiga som är bosatta utomlands. De senaste åren har flera skattesänkande reformer genomförts i den ordinarie inkomstbeskattningen enligt IL, bl.a. har jobbskatteavdraget förstärkts i olika omgångar. Det har därför blivit fördelaktigt för fler skattskyldiga att välja beskattning enligt IL i stället för enligt SINK.

Utskottet anser att det finns skäl att sänka den särskilda inkomstkatten för utomlands bosatta med skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst för att underlätta och förenkla för de skattskyldiga och öka neutraliteten i beskattningen mellan IL och SINK.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionsförslaget om att avvisa regeringens förslag.

Permanent skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen och utvidgad rätt till avdrag för drivmedelsutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skattefriheten för förmån av laddel på arbetsplatsen bör gälla tills vidare och att rätten till avdrag för drivmedelsutgifter bör utvidgas.

Bakgrund och gällande rätt

Förmån för laddel på arbetsplatsen

Som en del i den gröna omställningen infördes den 1 juli 2023 en tillfällig skattefrihet för förmån av elektricitet för laddning av vissa fordon. Skattefriheten innebär att laddning av personbil klass I, lätt lastbil, motorcykel, moped och cykel vid en laddningspunkt eller ett eluttag som tillhandahålls av arbetsgivaren i anslutning till arbetsplatsen kan ske utan att den anställda förmånsbeskattas för elförbrukningen. Motivet för införandet var att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta och gynna arbetsresor med laddbara fordon framför andra, mindre hållbara, alternativ. Åtgärden bedömdes vid

införandet också kunna minska den administrativa bördan för både arbetsgivare och anställda som redovisningen av denna förmån är förenad med (prop. 2022/23:84). Den tillfälliga skattefriheten för förmån av laddel på arbetsplatsen upphör att gälla den 1 juli 2026.

Rätt till avdrag för drivmedelsutgifter

Utgångspunkten vid inkomstbeskattningen är att utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster ska dras av som kostnad (12 kap. 1 § IL). En sådan kostnad är utgifter för drivmedel vid användning av förmånsbil i tjänsten. Den som använder sin förmånsbil för tjänsteresor får göra avdrag med ett schablonbelopp om 95 öre per kilometer för utgifter för elektricitet och om 1 krona och 20 öre per kilometer för annat drivmedel. För rätt till avdrag krävs dock att arbetstagaren har betalat samtliga utgifter för drivmedel som är förenade med resorna (12 kap. 5 § andra stycket IL).

I stället för avdrag kan arbetsgivaren ersätta den skattskyldige genom skattefri drivmedelsersättning motsvarande de angivna schablonbeloppen per kilometer, dvs. samma belopp som är avdragsgilla för den skattskyldige (jfr. 10 kap. 3 § andra stycket 9 skatteförfarandelagen [2011:1244]). Arbetsgivarens möjlighet att betala ut kostnadsersättning utan skatteavdrag anknyter till arbetstagarens avdragsrätt. Om en ersättning har betalats ut för utgifter som arbetsgivaren inte är skyldig att göra skatteavdrag för, är det tillräckligt att denne i en arbetsgivardeklaration eller i förekommande fall på en kontrolluppgift anger att sådan ersättning betalats ut till betalningsmottagaren (15 kap. 10 § och 26 kap. 19 c § skatteförfarandelagen). Sådana kostnadsersättningar behöver då inte redovisas av den anställda i inkomstdeklarationen. I stället görs en tyst kvittning som innebär att den anställda inte heller i inkomstdeklarationen får yrka avdrag för motsvarande kostnader.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att skattefriheten för förmån av elektricitet för laddning av personbil klass I, lätt lastbil, motorcykel, moped eller cykel vid en laddningspunkt eller ett eluttag som tillhandahålls av arbetsgivaren i anslutning till arbetsplatsen bör gälla tills vidare. Regeringen anför att det även i fortsättningen är angeläget att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta.

Regeringen gör även bedömningen att rätten till avdrag för utgifter för drivmedel förenade med tjänsteresor bör utvidgas till att omfatta den som har en laddhybrid som förmånsbil och laddar den med elektricitet som arbetsgivaren tillhandahåller i anslutning till arbetsplatsen utan att betala för elektriciteten.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag under 2025. Förslagen bör träda i kraft den 1 juli 2026. Den utvidgade avdragsrätten för drivmedelsutgifter för tjänsteresor med laddhybrid som förmånsbil bör tillämpas första gången på utgifter för drivmedel som är förenade med tjänsteresor efter ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det även i fortsättningen är angeläget att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta.

Utskottet delar därför regeringens bedömning att skattefriheten för förmån av laddel på arbetsplatsen bör gälla tills vidare och att rätten till avdrag för drivmedelsutgifter bör utvidgas.

Ytterligare höjning av beloppsgränsen vid avdrag för resor till och från arbetet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att höja beloppsgränsen vid avdrag för resor till och från arbetet från 11 000 kronor till 15 000 kronor.

Motionsförslagen om att ändra reseavdraget på annat sätt avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Gällande rätt

Skäliga utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han eller hon behöver använda något transportmedel. Avdrag för resor med allmänna transportmedel bör enligt de allmänna råden bara medges om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst två kilometer. Oavsett vilket färdmedel som används eller vilken typ av kostnad som den skattskyldige har haft ska kostnader för arbetsresor dras av bara till den del som de sammanlagt överstiger 11 000 kronor under beskattningsåret.

Av förenklingsskäl har en schablon införts för arbetsresor med egen bil. Från den 1 januari 2023 gäller att avdragsbeloppet är 25 kronor per mil för egen bil, även el- och hybridbil. För förmånsbil är beloppet 12 kronor per mil med undantag för bilar som helt drivs med elektricitet, för vilka rätten till avdrag uppgår till 9 kronor och 50 öre per mil.

Bakgrund och tidigare riksdagsbehandling

I betänkande 2021/22:SkU29 tillstyrkte skatteutskottet regeringens förslag om ett nytt och enklare system för skattelättnad för arbetsresor. Förslaget innebar att det nuvarande reseavdraget skulle avskaffas och ersättas av en avstånds-baserad och färdmedelsneutral skattereduktion. Skattelättnaden utgick från avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen i stället för kostnaden för resa däremellan och skattelättnaden var oberoende av vilket färdmedel som faktiskt hade använts för arbetsresan. Förslaget var tänkt att träda i kraft den 1 januari

2023. Riksdagen fattade beslut den 9 juni 2022 i enlighet med utskottets förslag (prop. 2021/22:228, rskr. 2021/22:373)

Hösten 2022 ansåg den nytilträdde regeringen att den beslutade avstånds-baserade modellen för skattelättnader för arbetsresor som beslutats under våren 2022 inte borde träda i kraft. Regeringen lämnade den 15 november 2022 ett förslag till riksdagen om att i stället behålla det befintliga reseavdraget med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor. Riksdagen fattade den 13 december 2022 beslut i enlighet med regeringens förslag (prop. 2022/23:18, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51).

I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen att den under 2025 skulle återkomma till riksdagen med ett förslag om att höja beloppsgränsen till 13 000 kronor (prop. 2024/25:1).

Propositionen

Till skillnad från vad regeringen tidigare har aviserat gör regeringen nu bedömningen att beloppsgränsen över vilken utgifter får dras av för arbetsresor, resor till och från utbildningsplatsen samt inställelseresor bör höjas från 11 000 till 15 000 kronor.

Proposition 2025/26:31 Ytterligare höjning av beloppsgränsen vid avdrag för resor till och från arbetet

Regeringen lämnade den 16 oktober 2025 proposition 2025/26:31 Ytterligare höjning av beloppsgränsen vid avdrag för resor till och från arbetet till riksdagen. Regeringen föreslår att beloppsgränsen över vilken utgifter får dras av för arbetsresor, resor till och från utbildningsplatsen samt inställelseresor höjs från 11 000 till 15 000 kronor.

Regeringen anför att det allmänna prisläget har ökat med över 30 procent enligt konsumentprisindex sedan den senaste höjningen av beloppsgränsen. Detsamma gäller för priserna för resor med lokaltrafik. Prisökningen de senaste åren motiverar därmed en höjning av beloppsgränsen till 15 000 kronor.

Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången för beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2025.

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 och 4 i denna del avvisar motionärerna förslaget om att beloppsgränsen höjs och föreslår att ett färdmedelsneutralt och avstånds-baserat reseavdrag införs.

I partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 i denna del och i kommittémotion 2025/26:3839 av Martin Ådahl m.fl. (C) föreslår motionärerna en utredning av reseavdraget som bör reformeras i grunden och göras om till en teknikneutral och avstånds-baserad skattereduktion för att gynna mer miljö- och klimatvänligt resande och för att

kompensera de som behöver pendla långt och saknar tillgång till alternativ till bilen. I väntan på detta föreslår motionärerna att milersättningen i reseavdraget höjs på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 i denna del anför motionärerna att man vill införa den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om och som regeringen valt att inte införa, där också de som pendlar på annat sätt, såsom med kollektivtrafik, omfattas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det allmänna prisläget har ökat med över 30 procent enligt konsumentprisindex sedan den senaste höjningen av beloppsgränsen för resor till och från arbetet och detsamma gäller för priserna för resor med lokaltrafik.

Utskottet anser mot denna bakgrund att regeringens förslag på en höjning av beloppsgränsen till 15 000 kronor är befogat. Utskottet anser inte att reglerna för resor till och från arbetet nu bör ändras på det sätt som motionärerna föreslår.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Medlemsavgifter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en skattereduktion för fackföreningsavgift och om att avskaffa skattereduktionen för a-kassa.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Gällande rätt

I 12 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns bestämmelser om vilka utgifter en person får dra av i inkomstslaget tjänst. Enligt huvudregeln får en person dra av de utgifter som den har för att få inkomster eller för att behålla dem. Avdrag kan alltså som huvudregel endast medges när det finns en motsvarande skattepliktig inkomst som motiverar avdraget.

En väsentlig inskränkning i avdragsrätten är t.ex. att en person inte får göra avdrag för sina levnadskostnader. Från denna regel finns ett antal undantag, bl.a. avdrag för arbetsresor, hemresor och ökade levnadskostnader vid tjänsteresor om vissa förutsättningar är uppfyllda.

Till levnadskostnader räknar man också medlemsavgifter. Huvudregeln för fysiska personer är att avdrag inte medges för medlemsavgifter i föreningar och andra sammanslutningar. Förbudet gäller inte bara avgifter till ideella

organisationer utan också till fackliga organisationer, a-kassor, intresseorganisationer och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag. Avdragsrätten för medlemsavgifter är enligt praxis ytterst restriktiv.

Sedan den 1 juli 2022 gäller dock att en skattereduktion medges med 25 procent av den avgift som en medlem under året har betalat till en svensk arbetslöshetskassa (prop. 2021/22:126, bet. 2021/22:SkU24, rskr. 2021/22:291).

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter införs.

I partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att man avskaffar skattereduktionen för medlemsavgifter i arbetslöshetskassan.

Utskottets ställningstagande

För att underlätta och uppmuntra till att fler ansluter sig till arbetslöshetsförsäkringen, som i sin tur bidrar till att upprätthålla konsumtionsförmågan och köpkraften, infördes fr.o.m. den 1 juli 2022 en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassan. Utskottet anser inte att denna skattereduktion bör avskaffas.

Skattereduktionen för fackföreningsavgiften avskaffades den 1 april 2019 i enlighet med ett tillkännagivande från riksdagen (prop. 2018/19:45, bet. 2018/19:SkU15, rskr. 2018/19:153). Utskottet vidhåller sitt beslut.

Utskottet finner därmed inte skäl att tillstyrka ändringar i reglerna om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassan respektive fackföreningsavgift och avstyrker motionsförslagen.

Rot- och rutavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ändra reglerna för rot- och rutavdrag.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Rutavdraget infördes den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget, som infördes den 8 december 2008. Det rotavdrag som då infördes var en permanent åtgärd

för att minska svartarbetet och öka arbetsutbudet (främst köparnas arbetsutbud). Tidigare hade rotavdrag använts periodvis som en tillfällig konjunkturåtgärd.

Rot- och rutavdraget ges genom skattereduktion och omfattar bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt. Avdraget omfattar inte kostnader för material, utrustning och resor. Enligt gällande regler får rot- och rutavdraget sammanlagt uppgå till högst 75 000 kronor per person och år. Rotavdraget får dock högst vara 50 000 kronor per år.

Under beskattningsåret 2024 ändrades reglerna tillfälligt och taket var under detta beskattningsår 75 000 kronor per person för rotavdraget och 75 000 kronor per person för rutavdraget. Fram till den 30 juni 2024 kunde dock högst 50 000 kronor användas för rotavdrag och högst 75 000 kronor sammanlagt för rot- och rutavdrag.

I ett förslag till extra ändringsbudget för 2025 föreslog regeringen att subventionsgraden för rotavdraget tillfälligt skulle höjas under perioden den 12 maj–31 december 2025 från 30 procent till 50 procent. Förslaget syftade till att stötta byggbranschen i det nuvarande konjunkturläget. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2024/25:156, bet. 2024/25:FiU32, rskr. 2024/25:110).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att rotavdraget reformeras så att de som väljer att genomföra energibesparande åtgärder får en högre subvention.

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att rutavdraget avskaffas. Vidare föreslår motionärerna att dagens rotavdrag görs om till ett grönt rotavdrag. Det nya gröna rotavdraget ska beviljas till åtgärder som minskar energiförbrukningen i bostäder samt till att stimulera återanvändning av byggmaterial och användningen av hållbara materialprodukter. Motionärerna föreslår att tidigare och befintliga gröna skattereduktioner inkluderas i det gröna rotavdraget.

I sin partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. yrkande 5 och 6 i denna del föreslår Centerpartiet att möjligheten att använda rotavdraget för arbeten utförda utomlands avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att rutavdraget har utformats på ett sådant sätt att efterfrågan ökar på tjänster som bidrar till ökad sysselsättning för personer med svagare anknytning till arbetsmarknaden. Utskottet konstaterar vidare att rutavdraget har utökats med nya tjänster i omgångar sedan det infördes.

När det gäller motionsförslaget att slopa rotavdraget för arbeten utförda utomlands konstaterar utskottet att en sådan begränsning av avdragsrätten

skulle strida mot EU:s regler om fri rörlighet för tjänster i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som Sverige har att förhålla sig till.

Mot bakgrund av det anförda finner utskottet inte skäl att tillstyrka ytterligare ändringar av rot- och rutavdraget. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Grönt avdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att förändra skattereduktionen för installation av grön teknik och att återinföra skattereduktionen för mikroproduktion av el.

Jämför avvikande mening 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund

Skattereduktion för installation av grön teknik

Den 1 januari 2021 infördes skattereduktion för installation av grön teknik, det s.k. gröna avdraget. Om en fysisk person ska installera grön teknik kan skattereduktion ges för kostnaden för arbete och material.

Det fungerar på liknande sätt som rot- och rutavdraget, men det är en egen skattereduktion. Avdraget görs direkt på fakturan från företaget som utför installationen. Företaget begär sedan utbetalning från Skatteverket. Skattereduktionen får för ett beskattningsår uppgå till högst 50 000 kronor. Skattereduktion för grön teknik ges för följande:

- installation av nätanslutet solcellssystem.
- installation av system för lagring av egenproducerad elenergi.
- installation av laddningspunkt till elfordon.

Subventionsgraderna vid införandet av regelverket var 15 procent för installation av solceller och 50 procent för installation av batterier och laddningspunkter. Skattereduktionen förstärktes den 1 januari 2023 genom att subventionsgraden för installation av solceller höjdes från 15 till 20 procent.

Subventionsgraden för skattereduktionen för installation av solceller sänktes den 1 juli 2025 från 20 till 15 procent (prop. 2024/25:109, bet. 2024/25:SkU17, rskr. 2024/25:199).

Skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el

Skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el infördes den 1 januari 2015. Motivet för införandet av skattelättnaden var bl.a. att uppmuntra det växande intresse som vid tidpunkten fanns för mikroproduktion av förnybar el (prop. 2014/15:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.5.2).

Regeringen lämnade den 18 mars 2025 förslag om att slopa skattereduktionen för mikroproduktion för förnybar el den 1 januari 2026. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2024/25:109, bet. 2024/25:SkU17, rskr. 2024/25:199).

Motionerna

I partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del anføres att Centerpartiet vill bredda det gröna avdraget för att inkludera uppvärmning av hem.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Miljöpartiet att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el återinförs och att nivån i det gröna avdraget återigen höjs till 20 procent.

Utskottets ställningstagande

Syftet med det gröna avdraget var att ersätta tidigare stöd och skattereduktioner. Utskottet anser att det är viktigt att bejaka åtgärder för att hantera klimatomställningen, och införandet av skattereduktionen för installation av grön teknik innebar en förenkling jämfört med tidigare stödsystem.

Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag om att fr.o.m. 2026 slopa skattereduktion för av mikroproduktion av förnybar el eftersom den kraftiga ökningen av antalet solcellsanläggningar innebar att dessa inte längre behövde subventioneras på detta sätt. Utskottet gör nu ingen annan bedömning.

Utskottet är därmed inte berett att tillstyrka förändringar av det gröna avdraget och avstyrker därför motionsförslagen i motsvarande delar.

Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag.

Utskottet delar regeringens bedömning att tillkännagivandet om en uppföljning av 3:12-reglerna är slutbehandlat.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

I 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns särskilda regler för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag. Anledningen till de särskilda reglerna är Sveriges duala skattesystem, dvs. att förvärvsinkomster beskattas enligt en progressiv skatteskala och att kapitalinkomster beskattas

med en proportionell skatt. Reglerna infördes i samband med 1990 års skatte-reform och avser att förhindra att högre beskattade förvärvsinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster i syfte att sänka den totala skatten på ersättning från ett fåmansföretag.

En delägare i ett fåmansföretag omfattas av de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst om delägaren eller någon närstående är eller har varit verksam i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren. Delägarans andelar anses då kvalificerade. Reglerna anger hur utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar ska fördelas mellan inkomstlagen tjänst och kapital.

Utdelning på kvalificerade andelar upp till ett schablonmässigt beräknat gränobelopp ska tas upp till två tredjedelar i inkomstlaget kapital. Det innebär att den beskattas proportionellt med 20 procent. Utdelning som överstiger gränobeloppet tas upp i inkomstlaget tjänst med ett belopp som motsvarar maximalt 90 inkomstbasbelopp. Skattesatsen i inkomstlaget tjänst är progressiv och blir därför beroende av storleken på övriga tjänsteinkomster. Utdelning som överstiger 90 inkomstbasbelopp beskattas med 30 procent i inkomstlaget kapital.

Om en delägare inte tar någon utdelning, eller tar utdelning med ett belopp som understiger gränobeloppet, får det outnyttjade utdelningsutrymme föras vidare till nästa år som sparad utdelningsutrymme.

Gränobeloppet utgörs av årets gränobelopp och sparad utdelningsutrymme uppräknat med statslåneräntan ökad med 3 procentenheter. Årets gränobelopp kan beräknas antingen enligt förenklingsregeln eller enligt huvudregeln. Vid tillämpning av förenklingsregeln uppgår årets gränobelopp till 2,75 inkomstbasbelopp för året före beskattningsåret (221 650 kronor för 2026) fördelat med lika belopp på andelarna i företaget. Enligt huvudregeln beräknas årets gränobelopp till summan av det omkostnadsbelopp som skulle ha använts om andelen avyttrats vid årets ingång multiplicerat med statslåneräntan ökad med 9 procentenheter och ett lönebaserat utrymme.

Ett lönebaserat utrymme får beräknas av delägare som tar ut lön från företaget med ett visst belopp (löneuttagskravet) och har ett andelsinnehav som överstiger 4 procent av andelarna i företaget (kapitalandelskravet). Det lönebaserade utrymme är 50 procent av löneunderlaget och fördelas med lika belopp på andelarna i företaget. Det lönebaserade utrymme för delägarans samtliga andelar får inte överstiga ett belopp som motsvarar 50 gånger sådan kontant ersättning som delägaren eller någon närstående har fått från företaget och dess dotterföretag under året före beskattningsåret. Löneunderlaget beräknas på grundval av sådan kontant ersättning som ska tas upp i inkomstlaget tjänst och som under året före beskattningsåret har lämnats till arbetstagarna i företaget och i dess dotterföretag. Delägarans egen lön ingår i löneunderlaget.

För kapitalvinster gäller på liknande sätt som för utdelningar att kapitalvinst på kvalificerade andelar upp till gränobeloppet beskattas proportionellt i

inkomstslaget kapital med 20 procent. Kapitalvinst som överstiger gränssbeloppet beskattas i inkomstslaget tjänst upp till ett belopp som motsvarar maximalt 100 inkomstbasbelopp. Kapitalvinst däröver beskattas med 30 procent i inkomstslaget kapital.

Propositionen

Fåmansföretagsreglerna behöver förenklas och förbättras

Regeringen gör bedömningen att de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag bör förenklas och förbättras.

Regeringen anför bl.a. att det är viktigt att den kreativitet och innovationskraft som finns hos Sveriges entreprenörer tas till vara. För att fler ska investera den tid och de resurser som krävs för att starta företag behöver företag och deras ägare ha goda skattemässiga villkor. På så sätt kan företagande, konkurrenskraft och tillväxt stimuleras, investeringar öka och nya arbetstillfällen skapas. Det är enligt regeringen särskilt angeläget med goda villkor för små och växande företag eftersom framgångsrikt entreprenörskap skapar arbetstillfällen och tillväxt och är en förutsättning för välbefinnande i samhället. I det sammanhanget har utformningen av de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag betydelse för incitamenten att starta, driva och utveckla företag.

Ett grundbelopp ersätter dagens förenklingsregel

Regeringen föreslår att ett grundbelopp ska ersätta förenklingsregeln. Grundbeloppet ska uppgå till fyra inkomstbasbelopp och fördelas med lika belopp på andelarna i företaget.

En delägare som äger andelar i flera företag ska enligt förslaget bara få tillgodoräkna sig ett grundbelopp. Om de belopp som har fördelats på en och samma delägars andelar i flera företag sammanlagt överstiger ett grundbelopp ska grundbeloppet vid beräkningen i stället fördelas på delägens andelar i dessa företag i förhållande till storleken på andelsinnehaven i företagen.

För att förenkla och förbättra beräkningen av gränssbeloppet i fåmansföretagsreglerna bör dagens två beräkningsregler ersättas av en ny gemensam regel som ska användas av samtliga delägare. De skäl som anfördes vid införandet av förenklingsregeln anser regeringen fortfarande är relevanta. Som skäl för att införa förenklingsregeln anförde regeringen att det inte är lämpligt att företagare vars företag har ett litet kapital och ett fåtal anställda ska tvingas att använda komplicerade regler som bara ger marginella effekter på deras ekonomiska förhållanden (prop. 2005/06:40 s. 54). I den nya beräkningsregeln bör det därför alltså finnas ett inslag av schablonisering för att förenkla beräkningen av gränssbeloppet. Regeringen anser därför att det schabloniserade inslaget i den nya beräkningsregeln bör utformas som ett grundbelopp som ersätter förenklingsregeln.

När det gäller storleken på grundbeloppet gjorde Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag (nedan kommittén) bedömningen att grundbeloppet bör sättas högre än schablonbeloppet i den nuvarande förenklingsregeln i syfte att kompensera för att de samlade gränsbeloppen minskar till följd av andra förenklingsförslag. Regeringen delar kommitténs bedömning att det är motiverat med ett högre grundbelopp än det nuvarande schablonbeloppet i förenklingsregeln. Regeringen anser att kommitténs förslag är väl avvägt och föreslår därför att grundbeloppet bestäms till fyra inkomstbasbelopp.

Regeringen instämmer vidare i kommitténs bedömning att det allttjämt behövs en begränsning av den schabloniserade delen av gränsbeloppet som en person totalt sett kan tillgodoräkna sig. Grundbeloppet bör därför enligt regeringen, i likhet med förenklingsregeln, vara kopplat till en ägares andelsinnehav och utgöra ett fast belopp per företag, som fördelas med lika belopp på alla andelarna i företaget. För att uppnå en så stor förenklingsseffekt som möjligt bör förslaget utformas på ett sätt som innebär att beräkningen utgår från samma grundbelopp oavsett om den som ska beräkna gränsbeloppet äger kvalificerade andelar i ett eller flera företag. Om en delägare äger kvalificerade andelar i flera företag bör grundbeloppet fördelas enligt en fördelningsregel. En sådan fördelningsregel innebär enligt förslaget dels att gränsbeloppet beräknas på ett likvärdigt sätt för delägarens samtliga andelar, oavsett om andelsinnehavet avser olika företag, dels en högre grad av förutsägbarhet än om delägaren själv får välja i vilket företag grundbeloppet ska användas. Fördelningsregeln bör slutligen utformas så att grundbeloppet fördelas på delägarens andelar i de olika företagen i förhållande till storleken på andelsinnehaven i företagen.

Ändrad beräkning av det lönebaserade utrymmet

Regeringen föreslår att delägare som äger kvalificerade andelar i fåmansföretag eller andelar som fortsätter att vara kvalificerade ska ha rätt att tillgodoräkna sig ett lönebaserat utrymme vid beräkningen av gränsbeloppet.

Det lönebaserade utrymmet ska enligt förslaget uppgå till 50 procent av den del av delägarens andel av löneunderlaget som överstiger åtta inkomstbasbelopp. Det lönebaserade utrymmet ska fördelas med lika belopp på delägarens andelar i företaget.

Regeringen föreslår vidare att om två delägare i samma företag är makar vid beskattningsårets ingång ska det lönebaserade utrymmet beräknas gemensamt för makarnas andelar och därefter fördelas med lika belopp på makarnas andelar i företaget.

Kraven på ett visst lägsta löneuttag (löneuttagskravet) och på ett andelsinnehav av en viss storlek för att få beräkna ett lönebaserat utrymme (kapitalandelskravet) ska enligt förslaget tas bort.

Regeringen gör bedömningen att det lönebaserade utrymmet för delägarrens samtliga andelar i företaget även fortsättningsvis bör kunna uppgå till maximalt 50 gånger egen eller närståendes lön.

Regeringen anför att det lönebaserade utrymmet fyller en viktig funktion i systemet för att bestämma delägarrens gränobelopp. Regeringen anser att delägare även i fortsättningen bör få beräkna ett lönebaserat utrymme med utgångspunkt i lönesumman i företaget och dess dotterföretag och att detta ska fördelas mellan delägarna utifrån deras respektive ägarandelar.

Regeringen anför vidare att löneunderlagsregeln ändrades vid 2006 års reform så att även löner till delägare får räknas med i löneunderlaget. Ändringen motiverades av förenklingsskäl. När delägarnas egna löner ingår i löneunderlaget blir dock lönesumman enligt regeringen ett mindre effektivt mått på vad som är kapitalavkastning i företaget. Det beror på att delägare som är verksamma i betydande omfattning och har en marknadsmässig lön som ligger över brytpunkten för statlig skatt får incitament att hålla nere den egna lönen för att i stället skapa utrymme för ökad utdelning. Regeringen delar därför kommitténs bedömning att delägarnas egna löner som utgångspunkt inte längre bör ingå i löneunderlaget. Enligt regeringens bedömning skulle ett schabloniserat löneavdrag medföra betydande förenklingar eftersom det innebär färre beräkningsmoment än ett avdrag för delägarers faktiska lönekostnad. Förslagen innebär sammantaget att den övervägande delen av delägarna får förbättrade skattemässiga villkor.

När det gäller storleken på det schabloniserade löneavdraget anför regeringen att det i dag sker en anpassning av löneuttagen bland delägare i fåmansföretag till en inkomst som motsvarar ungefär åtta inkomstbasbelopp, men också vid en inkomstnivå som motsvarar det befintliga löneuttagskravet. Åtta inkomstbasbelopp motsvarar 2025 en årsinkomst om 644 800 kronor. Löneuttagskravet ligger i ett intervall mellan ca 500 000 kronor och 770 000 kronor. Delägare som har möjlighet verkar enligt regeringen anpassa sina löneuttag efter nivån där inkomsten inte längre är pensionsgrundande, dvs. efter nivån 8,07 inkomstbasbelopp. Även brytpunkten för statlig inkomstskatt ligger i närheten av denna nivå. Skillnaderna i marginalsatt mellan inkomstlagen tjänst och kapital får större betydelse vid och omkring denna inkomstnivå. Gränsen för när inkomster är pensionsgrundande och effekten av andra skatteregler talar för att delägare även utan ett löneuttagskrav skulle anpassa sina tjänsteinkomster till denna nivå. Om löneavdraget bestäms till åtta inkomstbasbelopp är det därför enligt regeringen rimligt att anta att löneavdraget vanligen ungefär kommer att motsvara delägarrens faktiska lön.

Regeringen anför vidare att det när det gäller det schabloniserade löneavdraget är en rimlig utgångspunkt att varje delägare ska göra ett avdrag. Om hänsyn inte tas till närstående vid beräkningen av det schabloniserade löneavdraget skulle det enligt regeringen kunna skapas incitament att samla ägandet hos en person, vilket skulle kunna få negativa effekter för den ekonomiska jämställdheten. Regeringen anser att det finns goda skäl för att makar ska få göra en gemensam beräkning av det schabloniserade löneavdraget. De

viktigaste skälen för en sådan ordning är att motsvarande regler i dagens system medger en gemensam beräkning och att makar ofta kan ha en gemensam ekonomi.

Löneuttagskravet innebär att delägaren eller närstående under beskattningsåret ska ha tagit ut lön från företaget och dess dotterföretag med minst 9,6 inkomstbasbelopp eller 6 inkomstbasbelopp med tillägg för 5 procent av företagets och dess dotterföretags sammanlagda löneutbetalningar för att få beräkna ett lönebaserat utrymme.

Med hänsyn till att det föreslagna schabloniserade löneavdraget antas motsvara delägarrens egen lön saknas det enligt regeringens mening anledning att ställa upp ytterligare villkor för delägarrens löneuttag. Löneuttagskravet bör därmed enligt regeringen tas bort. Förslaget ger ett extra utdelningsutrymme till delägare i företag som tagit på sig de risker det innebär att anställa. Förslaget bedöms därför stärka incitamenten för fåmansföretagen att anställa och växa samt förbättra de skattemässiga villkoren för delägare i små och medelstora företag som anställer. Förslaget bedöms också innebära förenklade regler eftersom antalet beräkningsmoment minskar. Även de negativa tröskel-effekterna förknippade med löneuttagskravet försvinner.

Kapitalandelskravet innebär att lönebaserat utrymme bara ska beräknas om delägaren äger andelar som motsvarar minst 4 procent av kapitalet i företaget. Det infördes bl.a. för att förhindra att delägare i stora fåmansföretag med många delägare och många anställda fick beräkna stora lönebaserade utrymmen trots en begränsad risknivå.

Genom att förändra beräkningen så att den leder till ett lägre lönebaserat utrymme för delägare med små ägarandelar kommer de avsedda effekterna vid införandet av kapitalandelskravet fortfarande att uppnås, samtidigt som förslaget inte innebär en lika markant tröskeffekt som kapitalandelskravet. Regeringen anser även att det innebär en förenkling av regelverket att ta bort kapitalandelskravet.

Ändrad definition av dotterföretag vid beräkning av löneunderlaget

Regeringen föreslår att den särskilda definition av dotterföretag som gäller vid beräkning av löneunderlaget tas bort, förutom i den del som gäller svenska handelsbolag och juridiska personer som är delägarbeskattade i utlandet.

Regeringen anför att syftet med den särskilda definitionen av dotterföretag i fåmansföretagsreglerna har varit att förhindra kringgående av kapitalandelskravet, dvs. kravet att en delägare måste inneha minst 4 procent av kapitalet i ett företag för att få beräkna ett lönebaserat utrymme. Genom definitionen hindras dotterföretag från att ha dubbel koncerntillhörighet vilket har varit tänkt att säkerställa att löneunderlaget i ett företag endast kan utnyttjas av delägare i företag som ingår i en och samma koncern (prop. 2013/14:1, Förslag till statens budget för 2014 finansplan och skattefrågor avsnitt 6.13.6.1).

I denna budgetproposition föreslås att kapitalandelskravet ska tas bort. Den nuvarande dotterföretagsdefinitionen behövs därför enligt regeringen inte

längre för att förhindra kringgåenden. Regeringen delar därmed kommitténs bedömning att den särskilda definitionen av dotterföretag bör tas bort.

När det gäller dotterföretag som är handelsbolag eller i utlandet delägar-beskattade juridiska personer delar regeringen kommitténs bedömning att de fortfarande bör vara helägda, direkt eller indirekt, av moderföretaget för att ersättningar från dessa företag, och från företag som ägs av dessa företag, ska få räknas med i löneunderlaget.

Begränsning av löneunderlaget i vissa fall

Regeringen föreslår att ersättning till arbetstagare i företag som ägs genom en alternativ investeringsfond inte ska räknas med vid beräkning av löneunderlaget.

En investeringsfond tar emot kapital från ett antal investerare och investerar kapitalet till förmån för dessa investerare. Alla som investerar i fonden äger en andel av fondens tillgångar. Fondens medel kan investeras i olika värdepapper såsom räntebärande instrument och aktier. Fondens förvaltning leds av personer som ofta är anställda i ett externt förvaltarbolag, men de kan också vara anställda direkt av fonden. En fondförvaltare får ett arvode för sitt arbete.

Regeringen anför att en investeringsfond som har bildats som ett aktiebolag kan vara moderföretag i förhållande till de företag som fonden investerar i. Ett förvaltarbolag kan också vara moderföretag i förhållande till en fond. Om förvaltarbolaget är ett fåmansföretag och de företag som fonden investerar i utgör dotterföretag till detta, kan delägare i förvaltarbolaget vid beräkningen av gränsbeloppet räkna med ersättning till arbetstagare i de företag som fonder investerar i. I dessa fall saknas det, enligt regeringens bedömning, en sådan koppling mellan å ena sidan de anställdas arbetsinsats i företagen som utgör fondens investering och å andra sidan avkastningen från förvaltarbolaget som motiverar bestämmelserna om beräkning av lönebaserat utrymme i dotterföretag. Regeringen anser därför att det är befogat att begränsa möjligheten att beräkna löneunderlag baserat på ersättning till arbetstagare i företag som ägs genom en investeringsfond.

Ändrad beräkning av ränta på omkostnadsbeloppet

Regeringen föreslår att vid beräkningen av den del av årets gränsbelopp som har sin grund i ett omkostnadsbelopp ska ränta bara beräknas på den del av det sammanlagda omkostnadsbeloppet, för andelar av samma slag och sort, som överstiger 100 000 kronor.

Regeringen anför att för det stora flertalet delägare ger omkostnadsbeloppet i dagsläget bara marginella effekter på deras ekonomiska förhållanden. Om räntan på omkostnadsbeloppet skulle tas bort för alla delägare skulle det dock enligt regeringen kunna leda till en försämrad skattesituation för en enskild delägare som investerat stora belopp i ett företag. Regeringen anför vidare att detta i sin tur skulle kunna leda till ett minskat ekonomiskt engagemang i företag och i förlängningen påverka företagets möjligheter att attrahera kapital.

För att reglerna även fortsättningsvis ska ge incitament till större investeringar i fåmansföretag anser regeringen att ränta på omkostnadsbeloppet bör finnas kvar som en parameter vid beräkningen av gränsbeloppet för delägare med stora omkostnadsbelopp. Med hänsyn till hur kravet på aktiekapital i aktiebolag och fåmansföretagsdelägarnas omkostnadsbelopp har utvecklats under senare år föreslår regeringen därför att ränta på omkostnadsbelopp bara ska beräknas för den del av omkostnadsbeloppet som överstiger 100 000 kronor för andelar av samma slag och sort.

Sparat utdelningsutrymme ska inte räknas upp med ränta

Regeringen föreslår att sparade utdelningsutrymmen ska föras vidare till senare beskattningsår utan ränteuppräknings.

Regeringen anför att det utan en möjlighet att spara utdelningsutrymmen finns risk för att företagen lämnar utdelningar som är större än vad som är optimalt sett ur företagets synvinkel, för att delägare inte ska gå miste om möjligheten till den lägre kapitalbeskattningen. Nivån på uppräkningsräntan påverkar incitamenten att hålla kvar vinstmedel i företaget, eftersom en hög ränta på sparade utdelningsutrymmen minskar skattebördan på kvarhållna vinstmedel mätt i nuvärde (prop. 2005/06:40 s. 56 och 57).

Regeringen anför vidare att de sparade utdelningsutrymmena ökar med drygt 100 miljarder kronor per år, eftersom de gränsbelopp som årligen genereras överstiger de gränsbelopp som kan utnyttjas för beskattning av utdelning och kapitalvinst. Sparat utdelningsutrymme räknas upp med statslåneräntan ökad med 3 procentenheter. Även ränteuppräkningsen bidrar enligt regeringen med betydande belopp till gränsbeloppet, eftersom det beräknas på ett så stort underlag. Räntan bidrar därför också till ökningen av sparade utdelningsutrymmen. De sparade utdelningsutrymmena är vidare enligt regeringen ojämnt fördelade. Den procent av delägarna som har störst sparade utdelningsutrymme har ungefär hälften av det totala beloppet, medan de 10 procent av delägarna som har störst utrymmen har ungefär 77 procent av det totala beloppet. Kommittén har bedömt att det är osannolikt att dessa stora sparade utdelningsutrymmen någonsin kommer att kunna nyttjas. Enligt regeringens bedömning behöver det alltså finnas en möjlighet att spara utdelningsutrymmen till senare beskattningsår, för att systemet inte ska ge incitament att lämna större utdelningar än vad som är optimalt ur företagets synvinkel. Att behålla möjligheten att spara utdelningsutrymmen men att ta bort ränteuppräkningsen skulle dock enligt regeringen kunna bidra till att begränsa ökningstakten så att nivåerna på de sparade utdelningsutrymmena inte framstår som omotiverat stora och av den anledningen riskerar att ses som ett legitimitetsproblem för regelsystemet.

Index- och kapitalunderlagsreglerna tas bort

Regeringen föreslår att index- och kapitalunderlagsreglerna som används vid beräkningen av omkostnadsbeloppet för kvalificerade andelar som anskaffats före 1990 eller 1992 ska tas bort.

Regeringen anför att såväl indexregeln som kapitalunderlagsreglerna har övergångskaraktär. Reglerna syftar till att beakta den allmänna prisutvecklingen fr.o.m. 1970 fram till 1990 respektive andelens värde vid utgången av det beskattningsår som taxerats 1993. När de särskilda reglerna om beskattning av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag infördes skedde detta i en delvis annan skattemässig miljö, i en tid med relativt hög inflation och där storleken på det investerade kapitalet i företaget hade större betydelse för beräkningen av gränsbeloppet.

Med hänsyn till det minskande användandet av reglerna och det faktum att omkostnadsbeloppets betydelse för storleken på gränsbeloppet stadigt har minskat anser regeringen att det finns skäl att ta bort reglerna.

Vissa tidsperioder förkortas med ett år

Regeringen föreslår att vissa tidsperioder ska förkortas med ett år vid tillämpningen av fåmansföretagsreglerna, från fem till fyra år. Det gäller tidsperioderna i den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen, kvalificeringsreglerna, utomståenderegeln och karensgregeln när ett företag upphör att vara ett fåmansföretag.

Regeringen anför att flera av reglerna om beskattning av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag i 57 kap. IL innehåller tidsperioder som innebär att olika bedömningar ska göras med hänsyn till förhållandena under beskattningsåret och ytterligare fem beskattningsår. Regeringen anför vidare att syftet med att beakta en längre tidsperiod än beskattningsåret bl.a. är att det inte ska vara möjligt att undvika beskattning enligt de särskilda reglerna för beskattning av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag genom att upphöra med verksamheten och omedelbart, eller i vart fall under påföljande år, ta ut uppsamlade förvärvsinkomster som utdelning på onoterade, icke kvalificerade, andelar till 25 procents skatt. Ytterligare ett syfte med en längre tidsperiod är att motverka att delägare rör sig in i och ut ur fåmansföretagsreglerna.

För att regelsystemet ska kunna motverka inkomstomvandling anser regeringen att omständigheterna under flera år kommer att behöva beaktas även fortsättningsvis. Utan sådana regler skulle det också enligt regeringen vara möjligt att gå in i och ut ur fåmansföretagsreglerna mellan två beskattningsår. Regeringens bedömning är dock att förslagen om en förändrad beräkningsmodell för gränsbeloppet sammantaget med förkortade tidsperioder skulle bidra till att minska inlåsningsgraden av kapital. Förkortade tidsperioder bör också kunna minska den tid som delägare lägger på olika skattemässiga bedömningar vilket innebär en förenkling. Regeringen anser därför att tidsperioderna bör förkortas. Vid en avvägning mellan fördelarna med förkortade

tidsperioder och den ökade risken för skatteplanering och inkomstomvandling anser regeringen att det är rimligt att förkorta perioden med ett år.

Rätten till lönebaserat utrymme vid andelsbyte utökas

Regeringen föreslår att om en kvalificerad andel har mottagits genom ett andelsbyte ska även ersättning som betalats ut under den del av året som föregick andelsbytet ingå vid beräkningen av det lönebaserade utrymmet för den mottagna andelen. För tiden före andelsbytet ska den genom andelsbytet avyttrade andelen ligga till grund för beräkningen. Vid beräkningen av löneunderlaget ska i dessa fall kontant ersättning avse belopp som betalats ut från det avyttrade företaget och dess dotterföretag.

Efter ett andelsbyte ska det enligt förslaget inte beräknas något gränobelopp under beskattningsåret för en mottagen andel.

Regeringen anför att den nuvarande utformningen av bestämmelserna i IL inte ger en delägare möjlighet att året efter andelsbytet tillgodoräkna sig löneunderlag som hör till den avyttrade andelen, dvs. löneunderlag som avser tiden före andelsbytet under det år då andelsbytet görs faller bort. Gränobeloppet riskerar till följd av detta att bli lägre än om något andelsbyte inte hade genomförts. Den nuvarande ordningen kan enligt regeringen innebära en risk för att en delägars beskattning blir högre på grund av att delägaren har genomfört ett andelsbyte som omfattas av reglerna i 48 a kap. IL om framskjuten beskattning. Regeringen anser därför att reglerna bör ändras så att det lönebaserade utrymmet inte faller bort för tiden före andelsbytet för det år andelsbytet sker. Året efter andelsbytet bör löneunderlaget, som beräknas på ersättningar som har lämnats året före beskattningsåret, beräknas för en mottagen andel både för tiden före bytet (beräknat på de avyttrade andelarna) och för tiden efter bytet (beräknat på de mottagna andelarna).

Beskattningen när tjänstebeloppet har beräknats till noll kronor

Regeringen föreslår att om tjänstebeloppet för utdelning för en andel som mottas vid ett andelsbyte eller en partiell fission beräknas till noll kronor och andelen bara är särskilt kvalificerad ska andelen anses som kvalificerad under fyra beskattningsår efter andelsbytet eller den partiella fissionen, eller under den kortare tid som hade följt av de allmänna bestämmelserna om andelsbytet eller den partiella fissionen inte hade genomförts.

Regeringen anför att de nuvarande bestämmelserna inte reglerar när en andel upphör att vara kvalificerad om tjänstebeloppet för utdelning har beräknats till noll kronor vid ett andelsbyte eller en partiell fission. Bestämmelserna om särskilt kvalificerade andelar och om beräkning av tjänstebelopp ska enligt regeringen både säkerställa att ett andelsbyte eller en partiell fission inte leder till att fåmansföretagsreglerna kringgås och att andelsägarens beskattning inte blir högre än om ombildningen inte hade genomförts. I ett fall där tjänstebeloppet för utdelning vid ombildningen uppgår till noll kronor finns det ingen risk för att beskattningsreglerna kringgås.

Att reglerna omfattar även en sådan andel beror i stället på att en andelsägare annars inte kan tillgodoräkna sig ett eventuellt sparat utdelningsutrymme som hör till avyttrade andelar och riskerar en högre beskattning än om ombildningen inte hade genomförts.

Regeringen anser därför att det finns skäl att klargöra när en andel som bara är kvalificerad enligt bestämmelserna i 7–7 b §§ IL upphör att vara kvalificerad. För att säkerställa en beskattning som motsvarar den som hade skett om andelsbytet eller den partiella fissionen inte hade genomförts anser regeringen vidare att det är rimligt att den särskilda kvalifikationen i dessa fall upphör efter en innehavstid som motsvarar karenstiden enligt de allmänna reglerna. Det skulle enligt regeringen ge andelsägaren samma möjlighet att tillgodoräkna sig ett eventuellt sparat utdelningsutrymme och beräkna nya gränslöpp som andelsägaren hade haft om ombildningen inte hade genomförts men då omständigheterna i övrigt hade varit desamma.

Beskattningen av andelar som erhållits med stöd av en andel som mottagits vid ett andelsbyte eller en partiell fission

Regeringen föreslår att en andel som förvärfvas med stöd av en särskilt kvalificerad andel bara ska anses kvalificerad om det inte lämnas någon ersättning vid förvärvet, eller om ersättningen är lägre än andelens marknadsvärde. Om det till den andel som förvärvet grundas på hör tjänstebelopp för utdelning och för kapitalvinst vid andelsbyte eller partiell fission, ska tjänstebeloppen vid tidpunkten för förvärvet fördelas mellan den förvärvade andelen och den andel som förvärvet grundas på. Ett eventuellt sparat utdelningsutrymme ska fördelas på motsvarande sätt. Den del av tjänstebeloppen som ska fördelas till en förvärvad andel ska motsvara den förändring (minskning) av marknadsvärdet som förfarandet medför för den andel som förvärvet grundas på. När ett belopp som motsvarar tjänstebeloppet för utdelning har tagits upp till beskattning ska den förvärvade andelen, under förutsättning att den bara är särskilt kvalificerad, inte längre anses som kvalificerad.

När en delägare avyttrar andelar av samma slag och sort och andelsinnehavet helt eller delvis består av andelar till vilka det hör tjänstebelopp för utdelning och för kapitalvinst vid andelsbyte eller partiell fission, ska avyttringen genomföras i en viss turordning. Andelar till vilka det hör tjänstebelopp ska anses avyttrade efter andelar som har förvärvats före dem och före andelar som har förvärvats efter dem. Om andelsinnehavet utgörs av andelar till vilka det hör tjänstebelopp och dessa har förvärvats vid olika tidpunkter, tillämpas turordningen separat för varje förvärv av sådana andelar. Andelar som har förvärvats med stöd av andelar ska dock anses avyttrade direkt efter de andelar som förvärvet grundar sig på.

Andelar som anses som särskilt kvalificerade för att de har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad andel som mottagits vid ett andelsbyte eller en partiell fission ska vid tillämpning av genomsnittsmetoden för beräkning av

omkostnadsbelopp inte anses vara av samma slag och sort som andra andelar som delägaren äger.

Regeringen anser att kvalificeringen av andelar som har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad andel bör begränsas till andelar som förvärvas vid ett förfarande som innebär en risk för en värdeöverföring, dvs. ett förfarande som skulle kunna urholka värdet på de ursprungliga mottagna andelarna. Om det har lämnats en marknadsmässig ersättning för de andelar som har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad andel finns det ingen sådan risk för värdeöverföring. I dessa fall är det inte motiverat att andelarna ska omfattas av systemet för kvalificerade andelar. Regeringen föreslår därför att den särskilda kvalificeringen vid förvärv av andelar med stöd av en särskilt kvalificerad andel begränsas till fall när andelsägaren inte har lämnat någon ersättning för andelen, eller när ersättningen för andelen är lägre än andelens marknadsvärde.

I 57 kap. IL saknas bestämmelser som anger vid vilken tidpunkt som en särskilt kvalificerad andel som har förvärvats med stöd av en sådan andel upphör att vara kvalificerad. Regeringen konstaterar att det därmed inte heller finns någon egentlig begränsning av skatteuttaget i inkomstslaget tjänst. Frånvaron av sådana regler skapar enligt regeringen en risk för en beskattning som inte är proportionerlig i förhållande till bestämmelsernas syfte. Det leder vidare till att en delägare kan komma att beskattas på ett mindre förmånligt sätt än vad som hade varit fallet om den tidigare ombildningen i form av t.ex. ett andelsbyte inte hade genomförts. Regeringen anser därför att det bör införas bestämmelser som begränsar skatteuttaget i inkomstslaget tjänst och som leder till att andelarna upphör att vara kvalificerade när det saknas skäl för att upprätthålla den särskilda beskattningen. Metoden för att begränsa den framtida tjänstebeskattningen och den särskilda kvalificeringen bör följa den metod som utarbetats för fördelning av tjänstebelopp vid upprepade andelsbyten och partiella fissioner. Regeringen föreslår därför att om en andel har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad andel och det inte har lämnats någon ersättning för andelen, eller om ersättningen understiger andelens marknadsvärde, och det till den andel som förvärvet grundas på hör tjänstebelopp för utdelning och kapitalvinst vid andelsbyte eller partiell fission ska tjänstebeloppen fördelas mellan den förvärvade andelen och den andel som förvärvet grundas på.

När ett belopp som motsvarar det tjänstebelopp för utdelning som har fördelats på andelen har tagits upp till beskattning ska den förvärvade andelen inte längre anses som kvalificerad. Därigenom säkerställs att delägaren inte kommer att beskattas på ett mindre förmånligt sätt än vad som hade varit fallet om andelsbytet eller den partiella fissionen inte hade genomförts.

När det gäller turordningsreglerna föreslår regeringen att de nuvarande reglerna som i dag tillämpas för mottagna andelar vid andelsbyte och partiell fission ges en delvis ny utformning. De bör kompletteras med en turordning som gör det möjligt att särskilja alla andelar till vilka det hör beräknade eller fördelade tjänstebelopp, oavsett om tjänstebeloppen hör till en mottagen andel

eller till en andel som har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad mottagen andel eller på annat sätt. Bestämmelsernas innebörd bör enligt regeringen vara att när en person äger andelar av samma slag och sort och en del av andelsinnehavet utgörs av andelar till vilka det hör tjänstebelopp för utdelning och för kapitalvinst vid partiell fission eller andelsbyte ska andelarna vid en avyttring anses avyttrade i följande ordning:

1. andelar som har förvärvats före andelarna till vilka det hör tjänstebelopp
2. andelar till vilka det hör tjänstebelopp
3. andelar som har förvärvats efter andelarna till vilka det hör tjänstebelopp.

En sådan turordning bör enligt regeringen komplettera den nuvarande turordningen som gäller vid avyttring av andelar som mottagits genom partiell fission i 48 kap. 18 b § IL respektive andelar som mottagits vid andelsbyte i 48 a kap. 15 § IL.

En andel som förvärvas med stöd av en mottagen andel ska enligt förslaget anses som särskilt kvalificerad när förvärvet inte har skett på marknadsmässiga villkor. Till en sådan andel ska det också fördelas tjänstebelopp från den mottagna andelen. Mot den bakgrunden finns det enligt regeringen skäl att skilja redovisningen av detta andelsinnehav från andra andelsinnehav vid beräkning av omkostnadsbeloppet. För att åstadkomma detta bör inte heller sådana förvärvade andelar vid tillämpningen av 48 kap. 7 § IL anses vara av samma slag och sort som andra andelar som innehas i det köpande företaget eller, om det avser lex Asea-andelar, i det företag som har varit det köpande företags dotterföretag och som den utdelade andelen avser. Detta innebär att andelens omkostnadsbelopp inte ska beräknas med tillämpning av genomsnittsmetoden och andelens omkostnadsbelopp påverkas därmed inte av andelsförvärv som skett före eller som sker efter förvärvet. Regeringen föreslår att inte heller sådana andelar som har förvärvats med stöd av en särskilt kvalificerad andel, vid tillämpningen av 48 kap. 7 § IL, ska anses vara av samma slag och sort som andra andelar som innehas av andelsinnehavaren. För att göra detta möjligt bör enligt regeringen tillämpningsområdet för bestämmelserna i 48 kap. 18 c § och 48 a kap. 16 § IL som reglerar undantag från genomsnittsmetoden utökas.

Uppgiftsskyldighet för den som innehar kvalificerade andelar

Regeringen föreslår att den som innehar kvalificerade andelar ska lämna de uppgifter i sin inkomstdeklaration som Skatteverket behöver för att kunna tillämpa bestämmelserna om utdelning och kapitalvinst på sådana andelar.

Regeringen anför att det av bestämmelsen i 31 kap. 29 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, följer att företagsledare och delägare i fåmansföretag och tidigare fåmansföretag ska lämna alla de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna tillämpa bestämmelserna om utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar i 57 kap. IL. Av bestämmelserna i 57 kap. IL följer att kvalificerade andelar kan finnas i andra företag än fåmansföretag,

t.ex. i företag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad. Andelarna är i sådana fall kvalificerade på grund av att innehavet föregåtts av andelsbyte eller partiell fission. Den nuvarande regleringen i 31 kap. 29 § SFL omfattar enligt regeringen inte andelsägare med den här typen av kvalificerade andelar. Regeringen föreslår därför att uppgiftsskyldigheten även bör omfatta delägare med s.k. särskilt kvalificerade andelar i andra företag än fåmansföretag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår slutligen att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025.

Ändringarna i inkomstskattelagen som innebär att en tidsperiod i en bakåtblickande bestämmelse förkortas från fem till fyra beskattningsår tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2026.

De särskilda bestämmelserna av övergångskaraktär som avser beräkningen av om kostnadsbeloppet för kvalificerade andelar som anskaffats före 1990 eller 1992 (index- och kapitalunderlagsreglerna) ska enligt förslaget fortsätta gälla för beskattningsår som börjar före den 1 januari 2029.

Uppföljning av 3:12-reglerna

Riksdagen tillkännagav 2013 för regeringen det som utskottet anförde om en uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (bet. 2013/14:FiU1 punkt 8, rskr. 2013/14:56). Av tillkännagivandet följer att regeringen noga ska följa utvecklingen och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket (bet. 2013/14:FiU1 s. 166). I och med de förslag som har lämnats i budgetpropositionen för 2026 anser regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Motionerna

I partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del välkomnar Socialdemokraterna ett enklare och mer lättförståeligt regelverk, men ser samtidigt en risk för att förslaget öppnar för ökad inkomst-omvandling. Socialdemokraterna föreslår därför att förenklingen ska genomföras på ett offentligfinansiellt neutralt sätt.

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Vänsterpartiet regeringens förslag och föreslår en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del avvisar Miljöpartiet förslaget om ändrade 3:12-regler till förmån för andra prioriterade satsningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att utformningen av de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag har betydelse för incitamenten att starta, driva och utveckla företag. För att fler ska investera den tid och de resurser som krävs för att starta företag behöver företag och deras ägare ha goda skattemässiga villkor.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag och om en ändrad utformning av 3:12-reglerna.

Utskottet delar regeringens bedömning att de förslag som har lämnats i budgetpropositionen för 2026 innebär att tillkännagivandet i betänkande 2013/14:FiU1 punkt 8 om en uppföljning av 3:12-reglerna är tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att slopa ränteavdraget för lån till fossildrivna bilar.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Sedan den 1 januari 2025 gäller begränsningar i rätten till avdrag för ränteutgifter i inkomstslaget kapital. Enligt bestämmelserna medges avdrag för ränta enbart på lån som uppfyller särskilda förutsättningar när det gäller värdering av ställda säkerheter och maximal belåningsgrad. Ränteavdrag medges på lån med säkerhet i bostad, värdepapper, fordon, båt, skepp eller luftfartyg, samt på lån som har lämnats av en pantbank.

Ränteavdrag medges vidare om lånet avser finansiering av ny-, till- eller ombyggnad av en byggnad och avsikten är att lånet när byggprojektet är färdigt ska omvandlas till ett lån med säkerhet i en bostad.

Rätten till avdrag för ränteutgifter trappas av på två år. Det innebär att avdrag för beskattningsåret 2025 får göras med 50 procent av ränteutgifter på lån som inte omfattas av avdragsrätten. För beskattningsåret 2026 medges enbart avdrag för ränteutgifter för lån som uppfyller kraven på säkerhet och maximal belåningsgrad.

Motionen

I partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. yrkande 5 och 6 i denna del föreslår Centerpartiet att ränteavdraget ska slopas på lån som går till fossildrivna bilar.

Utskottets ställningstagande

För att motverka hushållens kostnader för riskfyllda lån och en allt större skuldsättning infördes den 1 januari 2025 bestämmelser om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter för lån utan säkerhet.

Utskottet konstaterar att bestämmelserna om avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet främst syftar till att motverka överbelåning och konsumtionslån.

Utskottet är med hänsyn till det anförda inte berett att förorda att ränteavdrag på lån till fossildrivna bilar ska slopas. Motionsförslaget avstyrks därför.

Investeringsparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändring av beskattningen av sparande på investeringsparkonto.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

En ny schablonbeskattad sparform, investeringsparkonto, infördes 2012 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1). Syftet med investeringsparkontot är att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument som aktier och fonder. Ett investeringsparkonto är en schablonbeskattad sparform, vilket betyder att skatten inte baseras på den faktiska avkastningen utan på en årlig skatt beräknad på värdet av tillgångarna på kontot. Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes skatten den 1 januari 2018. Schablonintäkten ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet (tidigare 0,75 procentenheter).

En skattefri grundnivå för sparande på investeringsparkonto och i kapitalförsäkring

Den 1 januari 2025 infördes en skattefri grundnivå för sparande på investeringsparkonton, i kapitalförsäkringar och i PEPP-produkter. Med PEPP-produkt avses en paneuropeisk privat pensionsprodukt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt. Den skattefria grundnivån uppgår till 150 000 kronor och höjs till 300 000 kronor den 1 januari 2026. Förslaget innebär att fysiska personer som har ett investeringsparkonto, en kapitalförsäkring eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt får göra ett avdrag i inkomstslaget kapital som motsvarar skatten på det sammanlagda sparandet i dessa produkter.

Motionerna

I partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Socialdemokraterna en tredje beskattningsnivå för de med störst kapitalinnehav på investeringssparkontot.

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Vänsterpartiet att den skattefria grundnivån sänks till 50 000 kronor och att ett tak om 2 miljoner kronor införs för sparande på investeringssparkonto. Sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Miljöpartiet att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. Miljöpartiet föreslår vidare en ökad progressivitet i beskattningen för att göra kapitalbeskattningen mer rättvis.

Utskottets ställningstagande

Sparformen investeringssparkonto infördes 2012 för att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument.

Den 1 januari 2025 infördes en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonton, i kapitalförsäkringar och i PEPP-produkter. Den skattefria grundnivån uppgår till 150 000 kronor och höjs till 300 000 kronor fr.o.m. den 1 januari 2026. Förslaget innebär att fysiska personer som har ett investeringssparkonto, en kapitalförsäkring eller ett avtal om sparande i en PEPP-produkt får göra ett avdrag i inkomstslaget kapital som motsvarar skatten på det sammanlagda sparandet i dessa produkter.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet inte skäl att nu förorda ytterligare ändringar av beskattningen av sparande på investeringssparkonto. Motionsförslagen om en annan utformning av reglerna om investeringssparkonto avstyrks därför.

Skattereduktion för gåvor från juridiska personer till ideell verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om skattereduktion för gåvor från juridiska personer till ideell verksamhet.

Bakgrund och gällande rätt

År 2019 infördes möjligheten för fysiska personer att få skattereduktion för gåvor som lämnas till en godkänd gåvomottagare, 67 kap. 20–26 §§ IL. Särskilda bestämmelser om godkännande av gåvomottagare infördes då också

genom lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva. Enligt 67 kap. 2 § andra stycket IL ska en skattereduktion räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt, mot statlig fastighetsskatt och mot kommunal fastighetsavgift. Vissa skattereduktioner räknas enbart av mot kommunal inkomstskatt, bl.a. jobbskatteavdraget.

För rätt till skattereduktion krävs att den som har lämnat gåvan vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år, är obegränsat skattskyldig under någon del av beskattningsåret, och har haft utgifter för gåva som avser främjande av social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning till en godkänd gåvomottagare eller ska ta upp värdet av sådan gåva som inkomst (67 kap. 24 § IL). Även begränsat skattskyldiga har rätt till skattereduktion om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som ute slutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. Detsamma gäller för begränsat skattskyldiga som beskattas enligt IL i stället för enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

För att en gåva ska kunna ge rätt till skattereduktion måste gåvan ges till en i förväg godkänd gåvomottagare. I lagen om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva anges villkoren för en godkänd gåvomottagare och hur ansökan om att bli en godkänd gåvomottagare ska göras. Den sökande ska också ha som ändamål att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriva sådan verksamhet.

Skattereduktionen uppgår till 25 procent av underlaget, dock högst 3 000 kronor per år. Det betyder att underlaget för skattereduktion högst kan uppgå till 12 000 kronor per år. En gåva måste uppgå till minst 200 kronor vid ett och samma gåvotillfälle. Om det sammanlagda gåvounderlaget understiger 2 000 kronor för året ges ingen skattereduktion.

Propositionen

Skatteincitament för gåvor från juridiska personer i form av skattereduktion

Regeringen föreslår att juridiska personer efter begäran ska ha rätt till skattereduktion för gåva som har lämnats till en godkänd gåvomottagare för att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning. Om ett kommissionärsföretag i kommissionärsverksamhet har lämnat gåvan har enligt förslaget i stället kommittentföretaget rätt till skattereduktion. En juridisk person som omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kap. IL har inte rätt till skattereduktion för gåva.

Skattereduktionen ska enligt förslaget räknas av endast mot statlig inkomstskatt.

Begäran om skattereduktion ska göras i den inkomstdeklaration som senast ska lämnas in efter utgången av det kalenderår då gåvan har lämnats.

Regeringen föreslår vidare att vid avräkning av utländsk skatt ska skattereduktion för gåva som lämnats av en juridisk person anses ha skett bara mot statlig inkomstskatt.

Regeringen anser att det är lämpligt att reglerna om gåvomottagare är desamma för juridiska personer som för fysiska personer. Det innebär att en förutsättning för rätt till skattereduktion ska vara att gåvans ändamål är att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning till på förhand godkända gåvomottagare.

När det gäller frågan om gåva i kommissionärsförhållande anför regeringen att det inte kommer att finnas någon skatt att reducera hos kommissionärsföretaget om en gåva har lämnats till en godkänd gåvomottagare från ett kommissionärsföretag för någon annans räkning. Regeringen anser därför att kommittentföretaget ska ha rätt till skattereduktionen.

När det gäller gåva från juridiska personer som omfattas av 7 kap. IL anser regeringen att juridiska personer som enligt dessa bestämmelser är helt eller delvis undantagna från skattskyldighet inte bör ha rätt till skattereduktion för gåvor. Eftersom sådana juridiska personer redan är skattegynnade i olika grad saknas enligt regeringen starka skäl till ytterligare skattelättnader för gåvor som lämnas av dessa subjekt.

Regeringen anser att det inte är lämpligt att svenska handelsbolag och andra delägarbeskattade juridiska personer som inte betalar bolagsskatt ska kunna omfattas av det nu föreslagna regelverket. Regeringen anför att det innebär att enbart sådana juridiska personer som betalar statlig inkomstskatt kommer att kunna utnyttja skattereduktionen.

Skattereduktionens utformning

Regeringen föreslår att med gåva som kan ge en juridisk person rätt till skattereduktion ska avses en gåva i pengar som vid ett och samma gåvotillfälle uppgår till minst 2 000 kronor.

Skattereduktionen beräknas enligt förslaget på ett underlag som består av värdet av en gåva som har betalats under kalenderåret. I underlaget räknas inte omkostnader i samband med gåvan.

Regeringen anser att juridiska personers skattereduktion bör omfatta samma typ av gåvor som gäller för fysiska personer, dvs. enbart penninggåvor i svenska kronor eller i en annan valuta (prop. 2018/19:92 s. 51). Regeringen konstaterar att man genom att utesluta gåvor i form av varor och tjänster undviker problematik med att värdera underlaget för skattereduktionen. Gåvor i pengar gör det också möjligt för den mottagande organisationen att använda medlen utifrån dess egna behov. Regeringen anser därför att det är lämpligt att avgränsa skattereduktionen till penninggåvor.

För fysiska personer ska gåvor som vid ett gåvotillfälle understiger 200 kronor inte räknas med i underlaget för skattereduktion. Regeringen konstaterar att juridiska personers beteende sannolikt skiljer sig från fysiska personers på så sätt att juridiska personer inte i samma utsträckning ger mindre

belopp månadsvis. Regeringen anser mot denna bakgrund att gränsen för vilka gåvor som får räknas med i underlaget för juridiska personers skattereduktion ska sättas högre. Eftersom gåvor från juridiska personer sannolikt lämnas vid färre tillfällen framstår det som lämpligt att det lägsta gåvobeloppet sätts till den lägsta gräns som gäller för fysiska personers sammanlagda underlag. Endast en gåva som uppgår till minst 2 000 kronor vid ett och samma gåvo-tillfälle ska därför räknas in i underlaget. Det underlättar även administrationen för gåvomottagarna.

När det gäller underlaget för skattereduktion ska det bestå av värdet av de gåvor som har betalats under kalenderåret. Regeringen konstaterar att detta innebär att den juridiska personens utgifter för gåva ska ingå i underlaget. Regeringen anför vidare att underlaget för skattereduktion ska knytas till de gåvor som har betalats under kalenderåret, och inte under den juridiska personens beskattningsår. Detta bedöms enligt regeringen underlätta Skatteverkets kontroller men också förenkla för gåvomottagarna, eftersom skyldigheten att lämna kontrolluppgifter avser kalenderår precis som för fysiska personer

Skattereduktionens storlek

Regeringen föreslår att skattereduktionen ska uppgå till underlaget multiplicerat med bolagsskattesatsen. Underlaget för skattereduktion får dock uppgå till högst 800 000 kronor för ett kalenderår.

Regeringen anser att en övre beloppsgräns bör bestämmas för hur stor skattereduktion som ska kunna ges till en juridisk person under ett år. Fysiska personer kan få skattereduktion för gåvor med högst 3 000 kronor. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att gränsen för skattereduktion för gåvor från juridiska personer bör sättas högre. Regeringen föreslår att skattereduktionen ska beräknas med en och samma procentsats på hela underlaget. Regeringen anför vidare att det finns goda skäl att beräkna skattereduktionens storlek utifrån samma procentsats som gäller för bolagsskatten i 65 kap. 10 § IL, dvs. 20,6 procent. Det blir tydligare för företagen och passar väl in i den skatterättsliga systematiken. För att öka incitamentet till större gåvor föreslår regeringen att underlaget för skattereduktion som högst får uppgå till 800 000 kronor.

Kontrolluppgift från godkänd gåvomottagare

Regeringen gör bedömningen att skyldigheten för en godkänd gåvomottagare att lämna kontrolluppgift om sådana gåvor som kan ge rätt till skattereduktion, om den som har lämnat gåvan är känd, efter föreslagna ändringar av 67 kap. IL omfattar även gåvor från juridiska personer.

Regeringen anför att förekomsten av kontrolluppgifter innebär ökade kontrollmöjligheter för Skatteverket genom att gåvobeloppen tydliggörs. Regeringen anser därför, i likhet med utredningen, att det är viktigt att det finns

en skyldighet att som godkänd gåvomottagare lämna kontrolluppgifter även för gåvor som lämnas av juridiska personer.

Undantag från beskattning av andelsägare eller medlem

Regeringen föreslår att en gåva som ger en juridisk person rätt till skatte-reduktion inte ska tas upp till beskattning av någon som direkt eller indirekt äger en andel i den juridiska personen, eller i fråga om ideella föreningar någon som är medlem i föreningen. Inte heller kupongskatt ska betalas vid en sådan gåva.

Regeringen konstaterar att en förmögenhetsöverföring från en juridisk person i vissa situationer kan medföra beskattning av någon som direkt eller indirekt äger en andel i den juridiska personen, eller i fråga om ideella föreningar någon som är medlem i föreningen. Regeringen föreslår därför att en gåva som lämnas från en juridisk person till en godkänd gåvomottagare i vissa situationer inte ska medföra beskattning av någon som direkt eller indirekt äger en andel i den juridiska personen, eller i fråga om ideella föreningar någon som är medlem i föreningen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2026. Skattereduktionen gäller för gåvor som lämnats efter den 31 december 2025.

Utskottets ställningstagande

För att frigöra mer resurser till samhällsnyttig verksamhet och öka samhällsnyttan har regeringen föreslagit ett skatteincitament som uppmuntrar juridiska personer att ge mer till allmännyttiga ändamål. Utskottet delar regeringens bedömning att ett skatteincitament av detta slag bidrar till samhällsnyttan.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om skattereduktion för gåvor från juridiska personer till ideell verksamhet.

Förbättrat regelverk om beskattning av skog

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om ett förbättrat regelverk för beskattning av skog.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att nya bestämmelser bör införas som förenklar och förbättrar skattereglerna som rör skog m.m., ökar incitamenten till formell

naturvårdsavsättning, anpassar reglerna till EU-rätten och underlättar möjligheten till kontroll av vissa skattemässiga justeringar kopplade till skog m.m. De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 april 2026.

Regeringen avser därför att föreslå regler för ett mer ändamålsenligt sätt att beskatta intrångsersättning och löseskilling som ges för naturvårdande ändamål. Vidare bör en enskild näringsidkare som får ersättning för naturvårdsavtal, under vissa förutsättningar, ha möjlighet att periodisera beskattningen av sådan ersättning. Den källskatt som i dag betalas på ränta på skogskontomedel m.m. bedöms minska incitamenten till en rationell skötsel och avverkning av skog. Lagen (1990:676) om skatt på ränta på skogskontomedel m.m. bör därför slopas. Regeringen avser också att föreslå en översyn av skatte-reglerna som rör beskattning av skog m.m. för att anpassa de svenska reglerna till EU-rätten. Bland annat bör möjligheten till skogsavdrag utvidgas till att omfatta fastigheter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2025. Förslaget bör träda i kraft den 1 april 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att nya bestämmelser bör införas som förenklar och förbättrar skattereglerna som rör skog m.m., ökar incitamenten till formell naturvårdsavsättning, anpassar reglerna till EU-rätten och underlättar möjligheten till kontroll av vissa skattemässiga justeringar kopplade till skog m.m.

Förbättrade regler för svensk tonnagebeskattning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om förbättrade regler för svensk tonnagebeskattning.

Bakgrund och gällande rätt

Tonnagebeskattning innebär att inkomsten från kvalificerad rederiverksamhet beräknas schablonmässigt utifrån storleken på fartygens lastutrymme, (med en teknisk term kallad nettodräktighet). Den schablonmässigt beräknade inkomsten beskattas med den gällande skattesatsen. Riksdagen tillstyrkte den 28 september 2016 regeringens förslag om att införa tonnagebeskattning i Sverige (prop. 2016/17:127, bet. 2016/17:SkU6, rskr. 2016/17:6). Bestämmelserna trädde i kraft den 20 oktober 2016.

För att rederiverksamheten ska anses som kvalificerad ska den bl.a. avse transport av gods och passagerare till sjöss med fartyg som har en viss minsta total innesluten volym (med en teknisk term kallad bruttodräktighet), har sin strategiska och ekonomiska ledning i Sverige och huvudsakligen används i

internationell fart eller i inrikes fart i ett annat land. För att rederiverksamheten ska anses vara kvalificerad krävs vidare bl.a. att en viss andel av fartygen i företagets flotta är svenskregistrerade respektive registrerade i ett register i en stat inom Europeiska unionen. Företag som vill att rederiverksamheten ska tonnageskattas i stället för att beskattas konventionellt ska ansöka om godkännande för tonnageskattning i förväg. Ett godkännande för tonnageskattning gäller tills vidare. Företaget kan som huvudregel lämna systemet tidigast efter tio beskattningsår.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det bör genomföras förbättringar av systemet med tonnageskattning som möjliggör för fler företag och fartyg att omfattas. Vidare bör det göras vissa anpassningar och förtydliganden för att regelverket bättre ska överensstämma med EU:s statsstödsregler.

Regeringen anför att de föreslagna förbättringarna bl.a. innebär att systemet utvidgas till att omfatta vissa verksamheter inom specialsjöfart. Vidare bör möjligheterna att inom ramen för tonnageskattad verksamhet hyra ut kvalificerade fartyg utan besättning utökas. Enligt regeringen bör det också göras vissa ändringar i förutsättningarna för att ett fartyg ska vara kvalificerat. Bland annat bör kravet på internationell fart tas bort och ersättas med ett krav på att fartyget används i trafik som är utsatt för internationell konkurrens på sjöfartsmarknaden. Ett lägre krav på bruttodräktighet bör gälla för fartyg inom specialsjöfarten. Därutöver bör det enligt regeringen genomföras vissa anpassningar och förtydliganden för att regelverket bättre ska överensstämma med EU:s statsstödsregler.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under våren 2026.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 20 juli 2026 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2026.

Utskottets ställningstagande

För att möjliggöra att fler företag och fartyg ska omfattas av reglerna om tonnageskattningen och för att förbättra reglernas överensstämmelse med EU:s statsstödsregler har regeringen aviserat att regelverket för tonnageskattning behöver förbättras.

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör genomföras förbättringar av systemet med tonnageskattning.

Fastighetsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en statlig fastighetsskatt och om en förändring av uttaget av fastighetsavgift.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Fastighetsskatt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industri-fastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor). Fastighets-skatten är 1,0 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark. För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsavgift

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus ersattes den 1 januari 2008 av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10, rskr. 2007/08:90). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kronor per värderingsenhet, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften ska årligen räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. Genom riksdagens beslut hösten 2009 utvidgades systemet med kommunal fastighetsavgift den 1 januari 2010 så att det även omfattar fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde, dvs. hus för vilka värdet understiger 50 000 kronor, och tomtmark för småhus som är bebyggd med småhus på ofri grund, t.ex. bostadshus på en tomt som arrenderas (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15).

Uttaget av kommunal fastighetsavgift har begränsats för pensionärer och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning (prop. 2007/08:156, bet.

2008/09:SkU3). Begränsningen av fastighetsavgiften sker genom en skatte-reduktion. Den innebär att fastighetsavgiften inte ska överstiga 4 procent av den skattskyldiges inkomst.

Motionen

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Vänsterpartiet att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Vidare föreslås att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla inkomster.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsskatten avskaffades 2008 och ersattes med en kommunal fastighetsavgift. I samband med avskaffandet anförde utskottet bl.a. att skatten uppfattades som orättvis och saknade legitimitet. Vidare anförde utskottet att skatten genom sin utformning inte i tillräcklig grad beaktade principen om att skatt betalas efter bärkraft och att den i vissa fall gav upphov till likviditetsproblem (bet. 2007/08:SkU10).

Utskottet anser att dessa skäl fortfarande gör sig gällande och är därmed inte berett att tillstyrka förslag om att införa en statlig fastighetsskatt. Utskottet är heller inte berett att tillstyrka förslaget om en förändring av uttaget av fastighetsavgift. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en höjd fastighetsskatt för vindkraftverk.

Bakgrund och gällande rätt

Uttag av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Skattepliktiga fastigheter är bl.a. sådana som vid fastighetstaxeringen betecknas som elproduktionsenheter. Fastighetsskatten för samtliga elproduktionsenheter, utom vindkraftverk, är för varje kalenderår 0,5 procent av taxeringsvärdet. Samma skattesats gäller för fastigheter med andra typer av industriella anläggningar, s.k. industrienheter. För vindkraftverk är fastighets-skatten 0,2 procent av taxeringsvärdet. Den lägre skattesatsen för vindkraftverk har motiverats med att vindkraftsanläggningar missgynnas i förhållande till andra energianläggningar eftersom de inte kan producera energi kontinuerligt (prop. 2005/06:143 s. 33).

När den lägre skattesatsen för vindkraftverk infördes bedömdes att den, i förhållande till det EU-rättsliga regelverket om statligt stöd, rymdes inom kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse (prop. 2005/06:143 s. 33). I 3 § femte stycket lagen om statlig fastighetsskatt anges att det framgår av kommissionens förordning (EU) 2023/2831 att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket e föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse. Högsta förvaltningsdomstolen har funnit att den aktuella bestämmelsen ska förstås på så sätt att skatt ska tas ut med den högre skattesatsen om 0,5 procent om en tillämpning av den lägre skattesatsen om 0,2 procent skulle leda till att takbeloppet för stöd av mindre betydelse överskrids. Det innebär att den lägre skattesatsen bara kan tillämpas så länge takbeloppet enligt kommissionens förordning inte överskrids (HFD 2019 not. 12). För en betydande andel av vindkraften tas fastighetsskatt därför ut med 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Budgetpropositionen för 2025

I budgetpropositionen för 2025 har regeringen aviserat att kommunernas incitament för att bygga ut vindkraften ska stärkas. För att öka kommunernas incitament att säga ja till mer vindkraft föreslås därför i budgetpropositionen att det ska inrättas ett stöd till kommunerna baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.12).

Proposition 2024/25:168 Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk

Regeringen föreslår att fastighetsskatten på vindkraftverk höjs från 0,2 till 0,5 procent av taxeringsvärdet. Förslaget innebär att skattesatsen blir enhetlig för samtliga elproduktionsenheter. Regeringen framhåller att en enhetlig skattesats leder till en förbättrad effektivitet bl.a. genom att resurser frigörs hos företag som därmed inte behöver förhålla sig till statsstödsregelverket.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringens förslag om att höja fastighetsskatten på vindkraftverk från 0,2 till 0,5 procent av taxeringsvärdet innebär att skattesatsen blir enhetlig för samtliga elproduktionsenheter. Utskottet delar regeringens bedömning att en enhetlig skattesats leder till en förbättrad effektivitet bl.a. genom att resurser frigörs hos företag som därmed inte behöver förhålla sig till statsstödsregelverket.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att höja fastighetsskatten på vindkraftverk till 0,5 procent.

Ett grundavdrag i riskskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändringar i lagen om riskskatt för kreditinstitut.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Gällande rätt

Sedan den 1 januari 2022 gäller lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut. Lagen innebär att svenska kreditinstitut ska betala riskskatt till staten om kreditinstitutet vid beskattningsårets ingång har skulder som överstiger ett gränsvärde. För utländska kreditinstitut gäller att de ska betala riskskatt om deras skulder hänförliga till verksamhet i Sverige vid beskattningsårets ingång överstiger gränsvärdet. Om kreditinstitutet ingår i en koncern ska gränsvärdet gälla sammantaget för alla kreditinstitut i koncernen.

För beskattningsår som påbörjas under 2022 uppgår gränsvärdet till 150 miljarder kronor. För beskattningsår som påbörjas under senare beskattningsår beräknas gränsvärdet med utgångspunkt från prisbasbeloppets förändring mellan 2022 och det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas, med tillägg av 2 procentenheter. Regeringen fastställer före november månads utgång det gränsvärde som ska gälla för beskattningsår som påbörjas under det påföljande året (5 §). Gränsvärdet för beskattningsår som påbörjas under 2025 uppgår till 192 miljarder kronor (förordningen [2024:983] om gränsvärde för riskskatt för kreditinstitut för beskattningsår som påbörjas under 2025).

Beskattningsunderlaget utgörs av summan av kreditinstitutets skulder vid beskattningsårets ingång. För ett utländskt kreditinstitut ska endast skulder hänförliga till verksamhet som bedrivs från filial i Sverige beaktas. Beskattningsunderlaget ska minskas med skulder till ett annat kreditinstitut som ingår i samma koncern som kreditinstitutet, till den del de fordringar som motsvarar skulderna är hänförliga till verksamhet som det andra kreditinstitutet bedriver i Sverige.

Budgetpropositionen för 2025

I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen att ett grundavdrag bör införas i lagen om riskskatt för kreditinstitut och att skattesatsen för riskskatten samtidigt bör höjas för att förslaget ska vara offentligfinansiellt neutralt (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 12.15).

Proposition 2024/25:188 Ett grundavdrag i riskskatten

Regeringen lämnade den 19 juni 2025 proposition 2024/25:188 Ett grundavdrag i riskskatten till riksdagen. Regeringen föreslår att ett grundavdrag införs i lagen om riskskatt för kreditinstitut. Vid beräkningen av ett kreditinstituts beskattningsunderlag ska ett grundavdrag göras som beloppsmässigt motsvarar det gränsvärde för skattskyldighet som gäller för det aktuella beskattningsåret. Om kreditinstitutet ingår i en koncern med flera kreditinstitut ska ett grundavdrag fördelas mellan de ingående kreditinstituten och göras av respektive kreditinstitut i proportion till dess andel av koncernens sammanlagda beskattningsunderlag.

Enligt lagen om riskskatt för kreditinstitut är ett kreditinstitut skattskyldigt till riskskatt om kreditinstitutets skulder överstiger ett gränsvärde vid årets ingång. Regeringen anför att om ett institut har skulder överstigande gränsvärdet ska riskskatt betalas på ett beskattningsunderlag som utgörs av institutets samtliga skulder. Skattens konstruktion medför enligt regeringen att det uppstår en betydande tröskeffekt för ett kreditinstitut som går från att ha skulder under gränsvärdet till att vid ingången av nästa beskattningsår ha skulder som överstiger gränsvärdet. För att eliminera tröskeffekten bör därför enligt regeringen ett grundavdrag införas i riskskatten som är lika stort som gränsvärdet för skattskyldighet. Riskskatt skulle då bara tas ut på den del av kreditinstitutens skulder som överstiger gränsvärdet och inte från den första kronan som i dag. Regeringen anför vidare att en sådan åtgärd skulle utgöra en förbättring av riskskattens konstruktion och bedöms även som förenlig med det EU-rättsliga regelverket.

Regeringen föreslår vidare att skattesatsen för riskskatt för kreditinstitut höjs från 0,06 procent till 0,07 procent av beskattningsunderlaget vid årets ingång, efter grundavdrag och eventuella justeringar i förhållande till beskattningsårets längd.

Regeringen anför att syftet med riskskatten är att stärka de offentliga finanserna för att därigenom skapa utrymme för att täcka de indirekta kostnader för samhället som en kris i det finansiella systemet riskerar att föra med sig. För att syftet med riskskatten inte ska motverkas av ett grundavdrag i skatten bör åtgärden vara offentligfinansiellt neutral. Skattesatsen bör därför enligt regeringen höjas från nuvarande 0,06 procent till 0,07 procent för att kompensera för det skattebortfall som ett grundavdrag annars skulle leda till.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025.

Utredningen om en översyn av beskattningen av banker och andra kreditinstitut

Regeringen tillsatte i september 2025 en utredning om en översyn av beskattningen av banker och andra kreditinstitut (dir. 2025:87). Utredaren har bl.a. fått i uppdrag att

- analysera om lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut kan ändras så att sådan verksamhet som Kommuninvest bedriver kan undantas från skattskyldighet, alternativt att den skatt som företag som bedriver sådan verksamhet ska betala reduceras kraftigt, eller
- om det bedöms mer ändamålsenligt, lämna förslag på hur en ny skatt på banker och andra kreditinstitut kan utformas som ersätter riskskatten, vilket kan inkludera möjligheten att låta skatten baseras på bankernas räntenetto.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2027.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:270 av Martin Ådahl (C) föreslås en utredning av hur effekten av riskskatten kan mildras och helst undvikas för Kommuninvest så att Sveriges kommuner får bättre möjlighet till finansiering av viktig välfärd.

Utskottets ställningstagande

För att stärka de offentliga finanserna och hålla den offentliga skuldsättningen på en lägre nivå och därigenom skapa utrymme för att klara en framtida finansiell kris infördes den 1 januari 2022 en riskskatt för vissa systemviktiga kreditinstitut.

Utskottet konstaterar att riskskatt i dag betalas av kreditinstitut med skulder över ett gränsvärde. Kreditinstitut med skulder över gränsvärdet betalar skatt på samtliga sina skulder medan kreditinstitut med skulder under gränsvärdet inte är skattskyldiga till riskskatt. Utskottet konstaterar vidare att detta innebär att tröskeffekter uppstår för institut med skulder över gränsvärdet.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att ett grundavdrag som är lika stort som gränsvärdet bör införas i lagen om riskskatt för att förbättra skattens konstruktion och eliminera tröskeffekter. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att höja skattesatsen för riskskatten för att kompensera för det skattebortfall som grundavdraget ger upphov till och för att de offentliga finanserna därmed ska vara opåverkade.

När det gäller frågan om att mildra effekterna av eller undanta Kommuninvest från skattskyldighet för riskskatt för kreditinstitut har regeringen i september 2025 tillsatt en utredning som bl.a. fått i uppdrag att analysera om den aktuella lagstiftningen kan ändras så att sådan verksamhet som Kommuninvest bedriver kan undantas från skattskyldighet eller på annat sätt utforma lagen så att skatten reduceras.

Utskottet finner därför inget skäl att nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om en utredning av möjligheten att mildra effekterna av eller undanta Kommuninvest från skattskyldighet. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Övriga företagsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en tillfällig bankskatt, en utredning av en beredskapsskatt och en skatt på elnätsföretagens övertvinster.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Riskskatt för kreditinstitut

Den 1 januari 2022 infördes en riskskatt för kreditinstitut (bet. 2021/22:SkU11). Skattskyldigheten gäller för de kreditinstitut vars sammanlagda skulder vid beskattningsårets ingång överstiger ett visst gränsvärde. För utländska kreditinstitut beaktas endast skulder som kan hänföras till verksamhet som kreditinstitutet bedriver från filial i Sverige.

Tillfällig skatt på extraordinära vinster för vissa företag under 2023

För att försöka lindra de negativa konsekvenserna av de ökande energipriserna och de stora svängningarna på elmarknaden infördes den 1 januari 2023 en tillfällig skatt för vissa företag under 2023 (bet. 2022/23:SkU9). Den tillfälliga skatten på extraordinära vinster för vissa företag motsvarar det s.k. solidaritetsbidraget, som ska betalas av företag inom den fossila sektorn och som Europeiska kommissionen presenterat som ett av flera förslag för att hantera de hastigt ökande energipriserna (förordningen (EU) 2022/1854 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna).

Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter

Den 1 mars 2023 infördes en tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter som motsvarar reglerna om ett tak för marknadsintäkter, som även det är en åtgärd enligt EU-förordningen om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna (bet. 2022/23:FiU33). Den tillfälliga skatten innebär att elproducenter som producerar och säljer el från skattepliktiga kraftslag och har en realiserad intäkt över intäktsaket på 1 957 kronor per megawattimme beskattas med 90 procent av intäkterna över 1 957 kronor per megawattimme. Endast el som framställdes under kalendermånaderna mars t.o.m. juni 2023 var skattepliktig enligt den nya lagen.

Motionerna

I partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Socialdemokraterna att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger

räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt. Vidare föreslår Socialdemokraterna yrkandena 3 och 4 i denna del en utredning av en beredskapsskatt för att bidra till den långsiktiga uthålligheten av försvarsutbyggnaden

I partimotion 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Vänsterpartiet att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2026–2028, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna 2018–2022.

Vidare föreslår Vänsterpartiet yrkandena 3 och 4 i denna del en beredskapsskatt på 5 procentenheter på månadsinkomster över 65 000 kronor som en delfinansiering av de ökade försvarsanslagen.

Vänsterpartiet föreslår också yrkandena 3 och 4 i denna del en skatt på elnätsföretagens övervinster. Motionärerna anför att syftet med en beskattning av övervinster är att göra det mindre attraktivt för vinstdrivande bolag att fortsätta äga elnätet.

I partimotion 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Miljöpartiet en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettot.

Utskottets ställningstagande

För att stärka de offentliga finanserna och hålla den offentliga skuldsättningen på en lägre nivå och därigenom skapa utrymme för att klara en framtida finansiell kris infördes den 1 januari 2022 en riskskatt för vissa systemviktiga kreditinstitut. Utskottet konstaterar vidare att det under perioden den 1 mars t.o.m. den 30 juni 2023 infördes en tillfällig skatt på elbolagens övervinster för att komma till rätta med de höga energipriserna.

Utskottet är med hänsyn till det anförda inte berett att nu förorda ytterligare beskattning av bankernas respektive elbolagens övervinster.

Utskottet är inte heller berett att förorda en utredning av en beredskapsskatt på det sätt som föreslagits. Motionsförslagen avstyrks därför.

Sänkt energiskatt på el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att skattesatsen på energiskatt på el för 2026 ska vara 36,0 öre per kilowattimme.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att energiskatten på lagrad el ska slopas, att skatten på el från fjärrvärme ska sänkas till EU:s miniminivå och att den s.k. 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el ska slopas.

Jämför avvikande mening 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, kallat energiskattedirektivet, är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el. På nationell nivå regleras energibeskattningen i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Energiskattedirektivet har genomförts i LSE.

El som förbrukas i Sverige är skattepliktig om inte annat följer av 11 kap. 2 § LSE (11 kap. 1 § LSE). Energiskatten på el ska enligt 11 kap. 3 § LSE årligen räknas om på basis av faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI). Regeringen ska före november månads utgång fastställa den omräknade skattesatsen inför 2026.

El är inte skattepliktig om den

- har framställts i en anläggning med en sammanlagd installerad generator-effekt av mindre än 100 kilowatt
- har framställts av någon som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt
- inte har överförts till ett koncessionspliktigt nät.

För att undantaget från skatteplikt ska gälla måste alla förutsättningar vara uppfyllda. För el som framställs från sol ska kraven om den installerade generatoreffekten i stället motsvaras av 500 kilowatt installerad topeffekt (11 kap. 2 § LSE).

Den 1 juli 2017 sänktes skatten på den el som framställs av aktörer vars sammanlagda produktionskapacitet överskrider gränsen i undantaget men där elen uppfyller överföringskravet och kravet på de individuella anläggningarnas storlek. Skattenedsättningen innebär att energiskatten på förnybar el, inklusive solel, som framställs i små anläggningar på den plats där elen förbrukas, sänktes till 0,5 öre per kilowattimme på egen producerad förnybar el (prop. 2016/17:141, bet. 2016/17:SkU30, rskr. 2016/17:267). Skattebefrielsen uppnås genom ett avdrag för energiskatt på den berörda elen. Sedan den 1 juli 2021 får man full avdragsrätt för energiskatten på el som uppfyller de ovannämnda kraven (prop. 2020/21:113, bet. 2020/21:SkU25, rskr. 2020/21:294).

Propositionen

Regeringen föreslår att skattesatsen för energiskatt på el för 2026 ska vara 36,0 öre per kilowattimme, vilket enligt regeringen innebär en sänkning med 8,2 öre jämfört med den omräknade nivån som annars skulle gälla (baserat på KPI-utvecklingen bedöms skattesatsen enligt gällande indexeringsregler uppgå till 44,2 öre per kilowattimme 2026).

Regeringen konstaterar att ett sätt att minska energikostnaderna för företag och hushåll är att sänka energiskatten på el. Då energiskatten ökar priset på el i förbrukningsledet anser regeringen att en sänkning av skattesatsen är en

träffsäker åtgärd för att snabbt minska elkostnaderna hos hushåll och företag. Vidare anför regeringen att en sänkning av skattesatsen bidrar ytterligare till att stärka incitamenten för överflyttning från fossila energikällor till eldrift i samtliga sektorer.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Motionerna

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) att energiskatten på lagrad el slopas.

I partimotion 2025/26:3770 yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att skatten på el från fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå för att vid låga eller negativa priser möjliggöra för värmeverk och kraftvärmeverk att använda elöverskott för att framställa fjärrvärme.

I motionens yrkande 4 och 5 i denna del lämnas även förslag om att den s.k. 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el ska slopas för att fler tak ska kunna användas för att producera förnybar el.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en sänkning av energiskatten på el är en träffsäker åtgärd för att snabbt minska elkostnaderna hos hushåll och företag och att en sänkning bidrar till att stärka incitamenten för överflyttning från fossila energikällor till eldrift i samtliga sektorer.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att skattesatsen för energiskatt på el för 2026 ska vara 36,0 öre per kilowattimme.

Vidare konstaterar utskottet att reglerna gällande skatt på solceller ändrades 2021 när det befintliga undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el utvidgades genom en höjning av effektgränsen till 500 kW för el som framställs från sol och genom att den befintliga skattenedsättningen i form av avdrag i deklarationen för egenproducerad förnybar el, inklusive solceller, utvidgades till fullständig skattebefrielse. Utskottet anser att de effektgränser som för närvarande finns för undantag från skatteplikt för egenproduktion av el, samt för skattenedsättning i form av avdrag, är väl avvägda.

Mot denna bakgrund är utskottet nu inte berett att ställa sig bakom förslag på ytterligare ändringar av energiskatten på el. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen om att energiskatten på lagrad el slopas, att skatten på el från fjärrvärme sänks till EU:s miniminivå och att den s.k. 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el slopas.

Förlängd tillfälligt utökad nedsättning av skatt på jordbruksdiesel och vissa ändrade villkor för återbetalning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel ska förlängas till att omfatta förbrukning som sker under 2026, att villkoren för återbetalning av sådan skatt ska ändras samt om ändrad hänvisning i lagen om skatt på energi och om upphävande av lagen om lagerskatt på flygbensin.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag om förlängd utökad nedsättning av skatten på jordbruksdiesel, om att nedsättningen ska ersättas av ett jordbruksavdrag och om en handlingsplan för hur klimatskadliga subventioner kan avvecklas.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Diesel och andra bränslen som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet kallas ofta förenklat för jordbruksdiesel. I 6 a kap. 2 a § LSE finns bestämmelser om befrielse från koldioxidskatt respektive energiskatt för sådan bränsleanvändning.

Befrielse från energi- och koldioxidskatt på jordbruksdiesel medges genom avdrag för den som är skattskyldig eller genom återbetalning för den som inte är skattskyldig. Ansökan om återbetalning ska omfatta en period om ett kalenderkvartal (9 kap. 7 § första stycket LSE). Rätt till återbetalning föreligger dock när den sammanlagda ersättningen uppgår till minst 500 kronor per kalenderår (9 kap. 8 § andra stycket LSE). Befrielse från skatt på förbrukad jordbruksdiesel får högst uppgå till de skattebelopp som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet.

Under 2022 infördes en tillfälligt utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på s.k. jordbruksdiesel, och nedsättningen har förlängts till att gälla för förbrukning som skett under 2023, 2024 och 2025.

SOU 2021:67 Vägen mot fossiloberoende jordbruk

Utredningen om fossiloberoende jordbruk lämnade i juli 2021 sitt betänkande Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67). I betänkandet föreslås bl.a. att det införs ett jordbruksavdrag som baseras på företagets intäkter. Jordbruksavdraget ska omfatta företag inom jord-, skogs- och vattenbruk. Den

andra delen av skatteväxlingen innebär en stegvis utfasning av den återbetalning av energi- och koldioxidskatten på diesel som jord-, skogs- och vattenbruksföretag i dag kan ansöka om.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Propositionen

Regeringen föreslår att den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel som används i arbetsmaskiner, skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet förlängs till att omfatta förbrukning som sker under 2026. För sådan förbrukning som sker under 2026 ska nedsättning av koldioxidskatt medges med 2 553 kronor per kubikmeter och nedsättning av energiskatt medges med 1 150 kronor per kubikmeter. Regeringen konstaterar att Sveriges ekonomi efter år av hög inflation och svag ekonomisk utveckling fortfarande befinner sig i en lågkonjunktur men att återhämtningen har påbörjats. Samtidigt är den ekonomiska återhämtningen utdragen bl.a. till följd av den stora osäkerhet som världsekonomin befinner sig i. Regeringen anser därför att det är angeläget att fortsätta stärka Sveriges försörjningsberedskap och att en fortsatt tillfällig utvidgning av skattenedsättningen är den mest lämpliga åtgärden för att skyndsamt förstärka försörjningsberedskapen. Regeringen anför också att det är viktigt att föreslagna åtgärder inte i större utsträckning än motiverat riskerar att bromsa branschens omställning till fossilfria bränslen, och att det därför är viktigt att en utökning av nedsättningen bör vara tillfällig.

I propositionen föreslår regeringen även att beloppsgränsen för kvartalsvis återbetalning av skatt på jordbruksdiesel ändras från att vara ett belopp per kalenderår till att vara ett belopp per kalenderkvartal – detta för att göra förfarandet för återbetalning av skatt på förbrukad jordbruksdiesel mer rätts-säkert och effektivt. Regeringen föreslår vidare att rätt till återbetalning av skatt för förbrukad jordbruksdiesel ska föreligga när ersättningen för kvartalet uppgår till minst 400 kronor. Regeringen gör bedömningen att denna beloppsgräns innebär en rimlig avvägning mellan att å ena sidan erbjuda även relativt små verksamheter befrielse för förbrukad jordbruksdiesel och å andra sidan begränsa risken för att andra än de som bedriver yrkesmässig jord-, skogs- eller vattenbruksverksamhet felaktigt kommer i fråga för återbetalning av skatt. Vidare föreslår regeringen att den s.k. begränsningsregeln, som reglerar att återbetalning inte kan medges med ett större belopp än den skatt som belastat bränslet, tas bort. Anledningen är att regeln har förlorat sin betydelse.

I propositionen föreslår regeringen även att hänvisningen i lagen om skatt på energi till EU-förordningen om Nace-koder ändras till att avse förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen (s.k. dynamisk hänvisning), vilket medför att ändringar i de underliggande rättsakterna blir gällande direkt även i nationell rätt. Slutligen föreslår regeringen att lagen (2008:205) om lagerskatt på flygbensin upphävs, då lagen numera har förlorat sin betydelse.

Regeringen föreslår att ovan nämnda ändringar ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Nooshi Dadgostar m.fl. (V) regeringens förslag om sänkt skatt på jordbruksdiesel och anser att regeringen i stället bör presentera en handlingsplan för hur denna och övriga klimatskadliga subventioner kan avvecklas i närtid.

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) att den nuvarande nedsättningen av skatten på jordbruksdiesel som gång på gång förlängts av regeringen skyndsamt görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

I partimotion 2025/26:3770 yrkandena 4 och 5 i denna del avvisar Amanda Lind m.fl. (MP) regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet till förmån för ett jordbruksavdrag som gynnar svenska bönder utan att öka beroendet av importerade fossila bränslen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att fortsätta stärka Sveriges försörjningsberedskap och att en fortsatt tillfällig utvidgning av skattenedsättningen för jordbruksdieseln är den mest lämpliga åtgärden för att skyndsamt förstärka försörjningsberedskapen.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel ska förlängas till att omfatta förbrukning som sker under 2026 och avstyrker motionsförslagen om att avvisa regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om ändrade villkor för återbetalning av skatt på jordbruksdiesel, om ändrad hänvisning i lagen om skatt på energi och om upphävande av lagen om lagerskatt på flygbensin.

Vidare konstaterar utskottet att betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att denna beredning inte ska föregripas och är därmed inte berett att nu ställa sig bakom förslag om att införa ett jordbruksavdrag som ersätter dagens nedsättning av skatten på jordbruksdiesel. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen om att nedsättningen av skatten ska ersättas av ett jordbruksavdrag och att detta avdrag ska permanentas.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom förslag om att regeringen bör presentera en handlingsplan för hur skattenedsättningen för jordbruksdiesel och övriga klimatskadliga subventioner kan avvecklas i närtid. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Enhetlig energibeskattnings vid metallurgiska processer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att skattebefrielsen för el som förbrukas i metallurgiska processer ska omfatta förbrukning för uppvärmning av skänkar och liknande kärl.

Bakgrund och gällande rätt

Skänkar används inom de metallurgiska processerna för att föra över stålet, metallen eller legeringen från en processutrustning till nästa. Det vanligast förekommande är från smältugn eller färdigställningsugn till gjutprocessen. Skänken förvärms före användningen för att säkerställa att metallsmältan bibehåller en jämn temperatur så att stelningsförloppet blir homogent och metallens struktur därmed blir korrekt efter avgjutning och svalning. Dessutom är det numera vanligt att slutjustering av metallanalysen sker i skänken, vilket kräver tillförsel av energi (prop. 2006/07:13 s. 86).

Bränslen beskattas med energiskatt och koldioxidskatt samt i vissa fall svavelskatt. Av 6 a kap. 1 § 1 b LSE framgår dock att skattebefrielse medges med 100 procent av dessa skatter för samtliga skattepliktiga bränslen som förbrukas i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknande kärl.

Beskattningsen av el regleras i 11 kap. LSE. Enligt 11 kap. 9 § första stycket 5 LSE får den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som förbrukats hos den skattskyldige i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats. Om elektrisk kraft har förbrukats för motsvarande ändamål av någon som inte själv är skattskyldig kan förbrukaren enligt 11 kap. 13 a § första stycket 4 LSE ansöka om återbetalning av energiskatten.

Skatteverket har i ett ställningstagande redogjort för myndighetens bedömning att bestämmelserna i 11 kap. 9 § första stycket 5 respektive 13 a § första stycket 4 LSE om skattebefrielse av el som förbrukas i metallurgiska processer inte omfattar el som förbrukats i skänkar eller liknande kärl för att bibehålla en kemisk förändring eller en förändrad inre fysikalisk struktur i det ingående materialet (Skatteverkets ställningstagande Metallurgisk process – elförbrukning i skänkar och liknande kärl, den 18 augusti 2022, dnr: 8-1772676).

Propositionen

Regeringen föreslår att skattebefrielsen för el som förbrukas i metallurgiska processer ska omfatta förbrukning för uppvärmning av skänkar och liknande kärl. Regeringen konstaterar att det under senare år har utvecklats skänkar som värms med el i stället för bränslen. För att uppnå teknikneutralitet mellan sådana skänkar och skänkar som värms med bränslen bör därför skattebefrielsen från energiskatt på elförbrukning i metallurgiska processer utvidgas så att den får samma omfattning som vid bränsleförbrukning. Enligt regeringen kommer förändringen dessutom att främja elektrifieringen av de aktuella processerna.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att skattebefrielsen från energiskatt på elförbrukning i metallurgiska processer bör utvidgas så att den får samma omfattning som vid bränsleförbrukning, för att uppnå teknikneutralitet och främja elektrifieringen av dessa processer.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att skattebefrielsen för el som förbrukas i metallurgiska processer ska omfatta förbrukning för uppvärmning av skänkar och liknande kärl.

Moderniserad beskattning av gaser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att modernisera beskattningen av gaser.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel ska tas bort.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

I lagen om skatt på energi infördes 2011 en definition av biogas, och en definition av biogasol infördes 2021. I lagen finns även uttryckliga skattebefrielser från energi- och koldioxidskatt för biogas och biogasol. När biogas eller biogasol förbrukas som bränsle för uppvärmning medges enligt 6 a kap. 2 c § LSE, under vissa villkor, befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent. För biogas och biogasol som en skattskyldig har förbrukat eller sålt som motorbränsle får, med vissa villkor, avdrag göras enligt 7 kap. 4 § LSE för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent.

Propositionen

Enhetligare skatteregler för biobaserade gaser

Regeringen föreslår att en ny bredare definition av biogas införs i lagen om skatt på energi. Med biogas ska det avses ett bränsle som framställts av biomassa och befinner sig i gasform vid en temperatur av 0 grader Celsius och ett tryck av 101,325 kilopascal. Som en följd av detta blir särregleringar om biogasol överflödiga i lagtexten och tas därför bort. Regeringen konstaterar att utvecklingen av nya biobränslen går ständigt framåt och nya produkter introduceras på marknaden. De befintliga definitionerna av biogas och biogasol leder enligt regeringen till att olika biogena gaser riskerar att få olika skattemässiga förutsättningar. En sådan skillnad är enligt regeringen inte önskvärd och det är därför lämpligt att se över definitionerna.

Vidare föreslår regeringen att skattebefrielse ska medges för biogasandelen av ett annat bränsle när bränslet förbrukas för uppvärmning. Syftet med det är att främja inblandning av biogaser i andra bränslen, dvs. i normalfallet i naturgas eller gasol, och att skapa en skattemässig likabehandling mellan biogaser som förbrukas i ren form och biogaser som blandas in i ett annat bränsle.

Skattesatser för gaser

Regeringen föreslår att skattesatserna som anges i lagtexten för naturgas, gasol och andra gaser ska uttryckas som ören och tiondels ören per kilowattimme, dvs. en övergång till beskattning utifrån gasens energiinnehåll. Regeringen konstaterar att gasernas varierande energiinnehåll innebär att dagens volym- eller viktbeskattning medför en beskattning som inte motsvarar den förbrukade energimängden, vilket kan anses leda till en orättvis beskattning och en oönskad konkurrenssnedvridning. Det finns därför enligt regeringen skäl att se över vilka enheter som ligger till grund för beskattningen. Vidare konstaterar regeringen att det nuvarande skattesystemet inte harmoniserar med övriga system som gasbranschens aktörer rapporterar till. Att skatthanteringen avviker från handeln och den övriga rapporteringen medför en onödig administrativ börda för de berörda företagen, varför även beskattningen av gaserna av förenklingsskäl bör utgå ifrån energimängder. Regeringen anför även att beskattning utifrån energiinnehåll minskar incitamenten för att propanisera biogas med fossil gasol.

Vidare föreslår regeringen att energiskattebeloppet för naturgas och flytande gasol m.m. som används för drift av motordrivet fordon, fartyg eller luftfartyg ska vara 0 öre per kilowattimme, att koldioxidskattebeloppet för motsvarande ändamål ska vara 31,0 öre per kilowattimme, att energiskattebeloppet för naturgas och flytande gasol m.m. som används för annat ändamål ska vara 12,1 öre per kilowattimme samt att koldioxidskattebeloppet för motsvarande andra ändamål ska vara 31,0 öre per kilowattimme. Syftet med förslaget är att den genomsnittliga beskattningen för naturgasanvändarna ska bibehållas vid en övergång till beskattning utifrån energiinnehåll. Skatten för

flytande gasol m.m. föreslås tas ut per kilowattimme vid samma skattenivå som naturgas av förenklingsskäl och för att ha en enhetlig beskattning när olika gaser blandas.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Motionen

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår att en ny, bredare definition av biogas införs i lagen om skatt på energi för att olika biogena gaser inte ska riskera att få olika skattemässiga förutsättningar. Vidare föreslår regeringen att skattebefrielse ska medges för biogasandelen av ett annat bränsle när bränslet förbrukas för uppvärmning för att främja inblandning av biogaser i andra bränslen och för att skapa en skattemässig likabehandling mellan biogaser som förbrukas i ren form och biogaser som blandas in i ett annat bränsle. Regeringen föreslår också att skattesatserna som anges i lagtexten för naturgas, gasol och andra gaser av förenklingsskäl ska uttryckas som ören och tiondels ören per kilowattimme och att skattesatserna ska ändras bl.a. för att den genomsnittliga beskattningen för naturgasanvändarna ska bibehållas.

Utskottet delar dessa bedömningar och tillstyrker därmed regeringens förslag om att modernisera beskattningen av gaser.

Utskottet ser inte skäl att nu ställa sig bakom förslag på ytterligare ändringar av beskattningen av gaser. Utskottet avstyrker därmed motionsförslaget om att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel ska tas bort.

Slopad fordons- och saluvagnsskatt för vissa släpvagnar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa fordons- och saluvagnsskatt för vissa släpvagnar.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att fordonsbeskattningen på nyregistrerade bilar med stora koldioxidutsläpp ska skärpas och att den s.k. malusen ska höjas för nya bilar med stora utsläpp.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Fordonsskatt tas ut för vissa fordon enligt vägtrafikskattelagen (2006:227), förkortad VSL, och lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. I Sverige tillämpas för närvarande två system för fordonsbeskattning, det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Nyare lätta fordon beskattas inom det koldioxidbaserade systemet utifrån fordonets koldioxidutsläpp per kilometer. Äldre lätta fordon beskattas inom det vikt-baserade systemet utifrån fordonets vikt.

För fordon som omfattas av det koldioxidbaserade systemet gäller som utgångspunkt att fordonsskatt tas ut med dels ett grundbelopp, dels ett koldioxidbelopp (2 kap. 7 § VSL). Under 2018 infördes det s.k. bonus malus-systemet. Det omfattar vissa lätta fordon i det koldioxidbaserade systemet och innebär att fordon med höga utsläpp av koldioxid får ett förhöjt koldioxidbelopp (malus) under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången. Klimatbonusen i bonus malus-systemet avskaffades dock för klimatbonusbilar som köpts eller beställts efter den 8 november 2022. Den 1 februari 2025 slopades malus för husbilar (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49).

I vägtrafikskattelagen finns även bestämmelser om fordonsskatt och saluvagnsskatt för bl.a. släpvagnar. Fordonsskatt för släpvagnar tas ut inom ramen för det viktbaserade systemet i bilaga 2 till VSL. Av 2 kap. 2 § VSL framgår bl.a. att släpvagnar med en skattevikt av högst 750 kilogram är undantagna från fordonsskatteplikt. Av 3 kap. 1 § VSL följer bl.a. att släpvagnar med en skattevikt över 750 kilogram är saluvagnsskattepliktiga om de får användas med stöd av en saluvagnslicens som har meddelats enligt lagen (2019:370) om fordonsregistrering och användning.

Propositionen

Regeringen föreslår att viktgränserna för undantag från fordonsskatteplikt respektive för saluvagnsskatteplikt höjs så att samtliga släpvagnar vars skattevikt inte överstiger 3 ton undantas från fordonsskatt och saluvagnsskatt. Regeringen anför att fordonsskatten för vissa släpvagnar, däribland husvagnar, bör avskaffas som ett led i arbetet med att underlätta för hushållen och att detta av förenklingsskäl bör gälla för samtliga släpvagnar med en skattevikt på maximalt 3 ton. Därigenom minskar även de administrativa kostnader som är förknippade med skatteuppbörden. En höjning av viktgränsen för undantag från fordonsskatt från 750 kilogram till 3 ton innebär enligt regeringen att i princip alla släpvagnar som är möjliga att dra med en personbil eller lätt lastbil blir undantagna från fordonsskatt. I denna grupp av fordon ingår utöver husvagnar bl.a. släp för hästtransporter, båttrailrar, släpvagnar med flak och skåp samt öppna släpvagnar.

Som en följd av den föreslagna höjningen av viktgränsen för undantag från fordonsskatteplikt bedömer regeringen att även viktgränsen för saluvagnsskatteplikt bör höjas till 3 ton.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2026.

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att fordonsbeskattningen på nyregistrerade bilar med stora koldioxidutsläpp ska skärpas.

I partimotion 2025/26:3770 yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att den s.k. malusen – den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen – höjs för nya bilar med stora utsläpp för att snabba på elektrifieringen av fordonsflottan. Den lägre gränsen för att betala malus föreslås sänkas i steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen sänks i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att fordonsskatten för vissa släpvagnar bör avskaffas som ett led i arbetet med att underlätta för hushållen. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att slopa fordons- och saluvagnsskatt för vissa släpvagnar.

När det gäller frågan om malus för nya bilar har utskottet nyligen avstyrkt ett motionsyrkande om att höja malusen för nya bilar (yttr. 2024/25:SkU1y).

Mot denna bakgrund är utskottet nu inte berett att ställa sig bakom förslag på ytterligare ändringar av fordonsbeskattningen. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen i motsvarande delar.

Sänkt alkoholskatt för drycker från oberoende småproducenter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas ett system med nedsatt alkoholskatt för drycker från oberoende småproducenter.

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 juli 2025 ändrades reglerna för alkoholskatt så att öl från oberoende småbryggerier får nedsatt skatt. Producenterna som omfattas av nedsättningen delas in i fem olika kategorier utifrån sin årsproduktion. Öl från producenter i kategorin med lägst produktion ges en skattenedsättning med 50 procent. Nedsättningen minskar sedan stegvis med 10 procentenheter per kategori.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det bör införas ett system med nedsatt alkoholskatt för drycker från oberoende småproducenter, motsvarande det som finns för öl från oberoende småbryggerier. De drycker som omfattas är vissa typer av andra jästa drycker (exempelvis cider och mjöd), vin, sprit och s.k. mellanklassprodukter (exempelvis portvin och sherry).

De kommande förslagen bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas ett system med nedsatt alkoholskatt för drycker från oberoende småproducenter, som motsvarar det som finns för öl från oberoende småbryggerier.

Höjd skatt på vissa tobaksprodukter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att tobaksskatten på cigaretter, cigarer, cigariller, röktobak, tuggtobak och övrig tobak bör höjas med ca 3–4 procent utöver den årliga indexeringen den 1 januari 2027.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att skatten på cigaretter ska höjas till EU-snittet.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

I lagen (2022:155) om tobaksskatt finns bestämmelser om skatt på tobaksvaror. För cigaretter består skatten dels av en i lagen fastslagen skatt per cigarett, dels av en procentsats av detaljhandelspriset. För cigarrer och cigariller består skatten av ett belopp per styck, och för röktobak består skatten av ett belopp per kilo. Utöver de tobaksvaror för vilka skatten är harmoniserad inom EU har Sverige även nationella skatter på snus, tuggtobak och övrig tobak enligt lagen om tobaksskatt samt på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter enligt lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

I budgetpropositionen för 2024 gjorde regeringen bedömningen att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak och övrig tobak borde höjas med ca 9 procent och att skatten på tobakssnus borde sänkas med ca 20 procent (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47). Riksdagen beslutade i enlighet med det förslag som regeringen lämnade 2024 och de nya skattesatserna trädde i kraft den 1 november 2024 (prop. 2023/24:120, bet. 2023/24:SkU27, rskr. 2023/24:268).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att tobaksskatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, tuggtobak och övrig tobak bör höjas med ca 3–4 procent utöver den årliga indexeringen den 1 januari 2027. Regeringen anför att ett övergripande mål för samhället och regeringen är att främja folkhälsan. Vidare konstaterar regeringen att i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll lyfts pris- och beskattningsåtgärder fram som viktiga och effektiva medel för att sänka tobakskonsumtionen. Regeringen konstaterar även att den totala tobakskonsumtionen tenderar att minska när priset ökar. Senast tobaksskatten ändrades utöver de årliga indexomräkningarna var den 1 november 2024, och regeringen gör bedömningen att det fortsatt finns ett visst behov av att öka skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, tuggtobak och övrig tobak. Det bedöms finnas utrymme för en höjning på omkring 3–4 procent utöver den årliga indexeringen. För att minska påverkan på den oregistrerade tobakskonsumtionen bör dock höjningen enligt regeringen inte träda i kraft förrän den 1 januari 2027.

Motionen

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) att skatten på cigaretter ska höjas till EU-snittet, vilket skulle innebära att skatten ökar med 0,21 kronor/styck.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att tobaksskatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, tuggtobak och övrig tobak bör höjas med ca 3–4

procent utöver den årliga indexeringen den 1 januari 2027. Utskottet är därmed inte berett att ställa sig bakom ett förslag om att skatten på cigaretter ska höjas till EU-snittet. Utskottet avstyrker därför motionsförslaget.

Väg- och trängselskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att utreda förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar, om att införa en avståndsbaserad skatt på godstransporter på väg och om ökade trängselavgifter i storstäder för vissa fordon.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Eurovinjettdirektivet

Direktiv 1999/62/EG om avgifter för fordon för användningen av väginfrastrukturer (Eurovinjettdirektivet) reglerar hur skatter och avgifter för bl.a. användandet av vägar får utformas inom EU. Bestämmelserna gäller endast för motorfordon eller ledade motorfordonskombinationer som uteslutande är avsedda för godstransporter på väg och med en högsta tillåten bruttovikt av mer än 3,5 ton. Direktivet kräver inte att medlemsstaterna inför vägavgifter eller vägtullar, men om sådana tas ut måste direktivets bestämmelser följas.

I februari 2022 antogs ett förslag till ett reviderat Eurovinjettdirektiv (direktiv (EU) 2022/362). Ändringarna innebär att vägavgifter för tunga fordon ska differentieras utifrån koldioxidutsläppsklass och att möjligheten att under vissa förutsättningar endast ta ut vägavgift för tunga godsfordon med en högsta tillåten totalvikt på minst 12 ton upphör den 26 mars 2027. Vidare innebär ändringarna av Eurovinjettdirektivet bl.a. att systemet med tidsbaserade vägavgifter (vinjetter), med vissa undantag, kommer att fasas ut för tunga fordon i det transeuropeiska transportnätets stomnät.

Vidare utvidgas direktivets tillämpningsområde till att omfatta andra tunga fordon än sådana som är avsedda för godstransport och även lätta fordon, inklusive personbilar. Som en grundläggande princip för vägavgifter behåller dock medlemsstaterna friheten att tillämpa vägtullar och vägavgifter för olika fordonskategorier, såsom tunga fordon, tunga lastbilar, bussar, lätta fordon, lätta kommersiella fordon, minibussar och personbilar.

Eurovinjettsamarbetet och lagen om vägavgift för vissa tunga fordon

Sverige är sedan den 1 januari 1998 tillsammans med ett antal andra EU-länder anslutet till Eurovinjettsamarbetet. Det innebär ett gemensamt uttag av tidsbaserade vägavgifter för tunga godstransporter med en totalvikt på minst 12 ton vid användandet av vissa vägar.

Vägavgifterna som tas ut inom ramen för Eurovinjettsamarbetet har införts i Sverige genom lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon, förkortad LVA. För svenska fordon betalas vägavgift för rätten att använda hela det svenska vägnätet. För utländska fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och för hela eller delar av europavägarna (5 § LVA och bilaga 1 till LVA). Vägavgiften omfattar motorfordon eller ledade motorfordonskombinationer med en totalvikt på minst 12 ton, om fordonet är avsett uteslutande för godstransporter på väg (5 § LVA). Vägavgiften bestäms utifrån antalet axlar på fordonet och vilka krav som ett fordon's motor uppfyller avseende koldioxidutsläppsklass samt, i förekommande fall, euroutsläppsklass (11 § LVA).

Från och med den 26 mars 2027 utvidgas vägavgiftsplikten till att omfatta motorfordon och motorfordonskombinationer med en totalvikt som överstiger 3,5 ton samt motorfordonskombinationer där motorfordonet väger högst 3,5 ton och har en anordning för påhängsvagn (prop. 2023/24:71, bet. 2023/24:SkU20, rskr. 2023/24:185).

Utredning om miljöstyrande system

Utredningen om ett nytt miljöstyrande system för godstransporter på väg tillsattes våren 2020. Den 31 mars 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13) till regeringen. Utredningen förordar ett avståndsbaserat system som alternativ till det nuvarande tidsbaserade systemet eftersom den anser att ett avståndsbaserat system är det enda alternativ som uppfyller de syften och krav som uppställs i kommittédirektiven. Utredningen föreslår bl.a. att det skattepliktiga vägnätet ska omfatta europavägar, riksvägar och primära länsvägar men att vägar inom det skattepliktiga vägnätet som har en trafikintensitet som understiger 500 tunga fordon per dygn som huvudregel ska undantas från beskattning. Vidare föreslås vissa geografiska differentieringar av skatten och differentieringar utifrån fordonsegenskaper.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll

I Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59) gör regeringen bedömningen att beskattningen av den tunga godstrafiken på sikt kommer att behöva ses över. Regeringen anger att det finns anledning att fortsätta analyserna av ett avståndsbaserat system för tunga godstransporter på väg som beaktar Sveriges olika geografiska förutsättningar och som tillsammans med övriga styrmedel bl.a. ger tydliga incitament för användningen av nollemissionsfordon utan att missgynna tidigare investeringar i tunga fordon.

Trängselskatt

Lagen (2004:629) om trängselskatt gör det möjligt för staten att ta ut tids- och platsrelaterad skatt på trafik med vissa fordon. Bestämmelser om var och när skatt tas ut samt skattens storlek finns i bilagor till lagen.

Vissa större ändringar av trängselskatten i Stockholm trädde i kraft den 1 januari 2020. Ändringarna innebar bl.a. att ytterligare en skattebelagd tidsperiod på morgonen infördes, att skattebeloppen för vissa tidsperioder höjdes, att trängselskatten differentierades på hög- och lågsäsong och att skattebeloppen för högsäsong höjdes. Syftet med ändringarna var att förbättra framkomligheten och miljön i Stockholm och att bidra till en utbyggnad av kollektivtrafiken i Stockholmsområdet, som delfinansieras av medel motsvarande de ökade intäkterna från trängselskatten efter avdrag för system- och administrationskostnader (prop. 2017/18:74, bet. 2017/18:SkU13, rskr. 2017/18:200). Vissa ytterligare ändringar av trängselskatten har beslutats under 2022 och 2023 (prop. 2021/22:118, bet. 2021/22:TU10, rskr. 2021/22:230, prop. 2022/23:80, bet. 2022/23:SkU19, rskr. 2022/23:202).

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar ska utredas.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att en avståndsbaserad skatt på godstransporter på väg införs.

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) ökade trängselavgifter i storstäder för vissa fordon.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ett reviderat Eurovinjettdirektiv antogs av medlemsstaterna i februari 2022. Det innebär bl.a. att systemet med tidsbaserade vägavgifter (vinjetter), med vissa undantag, kommer att fasas ut för tunga fordon i det transeuropeiska transportnätets stomnät.

Vidare konstaterar utskottet att regeringen i klimathandlingsplanen gör bedömningen att beskattningen av den tunga godstrafiken på sikt kommer att behöva ses över och att det finns anledning att fortsätta analyserna av ett avståndsbaserat system för tunga godstransporter på väg som beaktar Sveriges olika geografiska förutsättningar och som tillsammans med övriga styrmedel bl.a. ger tydliga incitament för användningen av nollemissionsfordon utan att missgynna tidigare investeringar i tunga fordon (skr. 2023/24:59). Utskottet noterar även att betänkandet Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13), där utredningen förordar ett avståndsbaserat system som alternativ till det nuvarande tidsbaserade systemet, för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Slutligen har utskottet nyligen avstyrkt motionsyrkanden om avstånds-baserad skatt för godstransporter på väg och om att regeringen bör utreda förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar (bet. 2024/25:SkU15).

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen om att utreda förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar och om att införa en avstånds-baserad skatt på godstransporter på väg.

När det gäller trängselskatt konstaterar utskottet att vissa större ändringar av trängselskatten i Stockholm trädde i kraft den 1 januari 2020 och att vissa ytterligare ändringar av trängselskatten beslutades under 2022 och 2023. Vidare har utskottet nyligen avstyrkt motionsyrkanden om trängselskattens utformning och tillämpningsområde (bet. 2024/25:SkU15).

Utskottet är därmed inte berett att nu förorda ökade trängselavgifter i storstäder för vissa fordon. Motionsförslaget avstyrks därför.

Övriga punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa flygskatt, avfallsförbränningskatt och antibiotikaskatt på kött och om ändringar av skatten på bekämpningsmedel, kemikalieskatten, spelskatten och skatten på bensin.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Den slopade flygskatten

Lagen (2017:1200) om skatt på flygresor trädde i kraft den 1 april 2018. Skatt skulle enligt lagen betalas till staten för kommersiella flygresor och för flygresor med svenskt statsflyg. I budgetpropositionen för 2025 föreslog regeringen att skatten på flygresor skulle avskaffas. Regeringen konstaterade att flygskatten infördes med syftet att minska flygets klimatpåverkan och att det därefter har beslutats om skärpningar när det gäller EU ETS vilka kan väntas öka klimatstyrningen och driva upp flygföretagens kostnader. Vidare konstaterade regeringen att även Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation) hade antagits vilken skapar enhetlig styrning på EU-nivå för krav på inblandning av hållbara bränslen. Därutöver hade omvärldsläget med sanktioner och stängda luftrum och förändrade resvanor hos människor inneburit negativa konsekvenser för bl.a. flygföretagen. Vidare anförde regeringen att flyget har stor betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft genom att tillgodose personers och näringslivets behov av långväga resor, och konstaterade att behovet av en nationell flygskatt av klimatskäl

minskar i takt med att flygets climateffekter mer och mer hanteras på EU-nivå. Regeringen ansåg att det därmed också är möjligt att avskaffa flygskatten. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2024/25:1, ytr. 2024/25:SkU1y, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49) och skatten avskaffades den 1 juli 2025.

Den slopade avfallsförbränningsskatten

I april 2020 trädde lagen (2019:1274) om skatt på avfall som förbränns i kraft. Syftet med skatten var att på lång sikt uppnå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin, att uppfylla målet om att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland samt att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Skatten uppgick till 125 kronor per ton avfall.

I budgetpropositionen för 2023 föreslog regeringen att avfallsförbränningsskatten skulle avskaffas den 1 januari 2023 eftersom den inte på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt styrde mot sina syften och samtidigt riskerade att på sikt leda till en minskad kraftvärmeproduktion. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51).

Skatt på bekämpningsmedel

Enligt lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel ska skatt betalas med 34 kronor för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet. Syftet med skatten på bekämpningsmedel är att av hälso- och miljöskäl minska användningen av sådana medel. Skatten betalas när bekämpningsmedel omsätts eller tas i anspråk inom landet. Med bekämpningsmedel avses ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskador eller olägenheter för människors hälsa, förorsakad av växter, djur, bakterier eller virus.

Kemikalieskatt

Lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik, nedan kallad kemikalieskattelagen, trädde i kraft den 1 april 2017. Syftet med skatten är att minska tillförseln av farliga ämnen till människors hemmiljö och på så vis skydda människors hälsa.

Den 31 december 2022 och den 1 juli 2023 trädde vissa ändringar av kemikalieskattelagen i kraft som bl.a. innebär ett enklare avdragssystem där rätten till avdrag från kemikalieskatten enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor och att avdragsrätten inte påverkas av om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Vidare innebär ändringarna tydligare och enklare regler för begagnade varor samt ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017. Regeringen ansåg dock att införsel och import

av begagnade varor generellt inte bör undantas från skatt, bl.a. för att ett sådant undantag skulle innebära försämrade konkurrensvillkor för aktörer som vill återbruka elektronik som redan beskattas i Sverige.

Spelskatt

Spelmarknaden i Sverige omreglerades den 1 januari 2019. En ny spelreglering infördes då bl.a. genom införande av spellagen (2018:1138). I samband med omregleringen av spelmarknaden infördes lagen (2018:1139) om skatt på spel.

Spelskatten höjdes den 1 juli 2024 från 18 till 22 procent (prop. 2023/24:74, bet. 2023/24:SkU19, rskr. 2023/24:169). Regeringen gjorde bedömningen att en sådan höjning var lämplig för att förstärka finansieringen av statlig verksamhet, utan att den riskerar att leda till en för stor påverkan på företag, deras konkurrenssituation och skattebasens storlek. När det gäller frågan om differentierad spelskatt anförde regeringen att den var tveksam till om en differentierad spelskatt är lämplig, bl.a. för att en sådan skatt riskerar att snedvrider konkurrensen mellan olika spelformer och aktörer samt påverka kanaliseringen på spelmarknaden i fel riktning. Regeringen anförde även att det kan ifrågasättas om en differentierad spelskatt skulle vara förenlig med EU-rätten, särskilt med beaktande av att en sådan differentiering kan utgöra statligt stöd, vilket som huvudregel inte är tillåtet.

Skatt på drivmedel

I lagen om skatt på energi finns bestämmelser om energi- och koldioxidskatt på bränslen. Energiskatt och koldioxidskatt tas ut på drivmedel som bensin och diesel och skattesatserna framgår av 2 kap. 1 § LSE. Regeringen ska årligen före november månads utgång fastställa det kommande kalenderårets omräknade energi- och koldioxidskattesatser (2 kap. 1 b § LSE).

Regeringen lämnade den 17 oktober 2024 förslag på sänkt skatt på bensin och diesel för 2025 (prop. 2024/25:30). Regeringen anförde bl.a. att skatten på bensin och diesel skulle sänkas den 1 januari 2025 för att det enligt regeringens bedömning var en lämplig åtgärd för att bevara den senaste tidens lägre prisnivåer och möjliggöra ytterligare prissänkningar på bensin och diesel. Vidare föreslog regeringen att skatten på bensin och diesel skulle sänkas ytterligare den 1 juli 2025 för att det var en enkel och lämplig kompensationsåtgärd för att parera priseffekten av den aviserade engångshöjningen av reduktionspliktsnivåerna på bensin och diesel. Slutligen föreslog regeringen att de skattenivåer för bensin och diesel som gällde efter sänkningarna 2025 även skulle gälla för 2026 för att motverka höjda bensin- och dieselpriser 2026. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets tillstyrkande (yttr. 2024/25:SkU1y, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49).

Antibiotika

Regeringen gav i maj 2021 en särskild utredare uppdraget att beskriva och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt och vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Den 1 augusti 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Friska djur behöver inte antibiotika – bättre verkan genom internationell påverkan (SOU 2022:43) till regeringen. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Den 1 april 2023 trädde också nya bestämmelser i kraft om övervakning av antibiotikaanvändning för behandling av djur, som ska komplettera två nya EU-förordningar på djurläkemedelsområdet. Enligt regeringen är det av stor vikt att den ansvarsfulla användningen av antibiotika för behandling av djur i Sverige fortsätter och att antimikrobiell resistens förebyggs. För att säkerställa att dessa mål nås är övervakning av antibiotikaanvändningen ett betydelsefullt verktyg (prop. 2022/23:13, bet. 2022/23:MJU5, rskr. 2022/23:135).

Motionerna

I partimotion 2025/26:2792 yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att flygskatten och den avskaffade avfallsförbrännings-skatten återinförs.

I motionens yrkande 3 och 4 i denna del lämnas även förslag om att en ny bekämpningsmedelsskatt differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker införs.

I partimotion 2025/26:3811 yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) att skattskyldigheten för kemikalieskatt begränsas för begagnade varor som importeras.

I motionens yrkande 5 och 6 i denna del lämnas även förslag om att den effektiva skattesatsen för spelskatten på olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande samtidigt som skatten höjs på andra spelformer så som nätkasino.

I partimotion 2025/26:3770 yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att koldioxidskatten på bensin ska höjas.

I motionens yrkande 4 och 5 i denna del lämnas även förslag om att den av regeringen avvecklade flygskatten ska återinföras och fördubblas samt att det ska läggas en särskild skatt på privatjet om 20 000 kronor per flygning.

I motionens yrkande 4 och 5 i denna del lämnas även förslag om att införa en antibiotikaskatt på kött för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att det nyligen delade regeringens bedömning att behovet av en nationell flygskatt av klimatskäl minskar i takt

med att flygets climateffekter mer och mer hanteras på EU-nivå och att det därmed också var möjligt att avskaffa flygskatten (yttr. 2024/25:SkU1y).

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att avskaffa skatten på flygresor och är därmed inte berett att nu ställa sig bakom förslag om att återinföra en flygskatt eller en särskild skatt på flygningar med privatjet.

Vidare konstaterar utskottet att när förslaget om att slopa avfallsförbränningsskatten behandlades av riksdagen, delade utskottet regeringens bedömning att skatten inte på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt styrde mot sina syften samtidigt som detta riskerade att få en negativ påverkan på effektsituationen.

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att avskaffa skatten (yttr. 2022/23:SkU1y) och finner inte skäl att nu ändra sitt ställningstagande.

När det gäller kemikalieskatten konstaterar utskottet att riksdagen 2022 beslutade om ändringar av kemikalieskatten som innebar bl.a. ett enklare avdragssystem och tydligare och enklare regler för begagnade varor. Utskottet noterar också att regeringen i propositionen om de föreslagna ändringarna anförde att införsel och import av begagnade varor generellt inte bör undantas från skatt bl.a. för att ett sådant undantag skulle innebära försämrade konkurrensvillkor för aktörer som vill återbruka elektronik som redan beskattas i Sverige. Utskottet välkomnade och tillstyrkte förslagen (yttr. 2022/23:SkU1y).

Utskottet är därmed inte berett att ställa sig bakom ett förslag om att skattskyldigheten för kemikalieskatt bör begränsas för begagnade varor som importeras.

När det gäller spelskatt har utskottet delat regeringens bedömning att en höjning av skatten på spel från 18 procent till 22 procent är lämplig för att förstärka finansieringen av statlig verksamhet, utan att den riskerar att leda till en för stor påverkan på företag, deras konkurrenssituation och skattebasens storlek. Mot denna bakgrund tillstyrkte utskottet regeringens förslag och avstyrkte motionsförslag om en ytterligare översyn av spelskatten med inriktning på att differentiera den effektiva skattesatsen (bet. 2023/24:SkU19).

Utskottet utgår fortsatt från att regeringen noga följer utvecklingen av den höjningen av spelskatten och vid behov återkommer med nödvändiga åtgärder på den svenska spelmarknaden. Utskottet ser därmed inte någon anledning att nu frånga sitt tidigare ställningstagande.

När det gäller skatt på bensen tillstyrkte utskottet regeringens förslag om sänkt skatt på bensen och diesel för 2025 och om att de skattenivåer som gällde efter sänkningarna 2025 även skulle gälla under 2026. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets tillstyrkande (prop. 2024/25:30, yttr. 2024/25:SkU1y, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49).

Utskottet är därmed inte berett att nu ställa sig bakom förslag om att höja koldioxidskatten på bensen.

När det gäller antibiotikaanvändning i djurhållningen konstaterar utskottet att regeringen 2021 tillsatte en utredning med uppdraget att beskriva och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad

antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt och vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Utredningens betänkande lämnades 2022 och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet anser att denna beredning inte ska föregripas.

Slutligen finner utskottet inte något skäl för att nu ställa sig bakom ett förslag om att införa en ny bekämpningsmedelsskatt som differentieras utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsförslagen i motsvarande delar.

Tillfälligt sänkt mervärdesskatt på livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattesatsen på livsmedel bör sänkas tillfälligt från 12 procent till 6 procent.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att mervärdesskattesatsen på livsmedel bör sänkas tillfälligt från 12 procent till 6 procent. Regeringen konstaterar att svensk ekonomi befinner sig i en utdragen lågkonjunktur och att hushållens köpkraft har urholkats till följd av den tidigare höga inflationen. För att stötta hushållen ekonomiskt bör mervärdesskatten på livsmedel sänkas tillfälligt. Vidare anför regeringen att åtgärden bör vara tillfällig då den syftar till att tillfälligt stötta hushållens ekonomi genom lågkonjunkturen. Mervärdesskatten är därtill en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten. Därutöver är det enligt regeringen mer osäkert hur prisgenomslaget på livsmedel ser ut på längre sikt.

Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 april 2026 och gälla t.o.m. den 31 december 2027.

Utskottets ställningstagande

Regeringen konstaterar att svensk ekonomi befinner sig i en utdragen lågkonjunktur och att hushållens köpkraft har urholkats till följd av den tidigare höga inflationen.

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattesatsen på livsmedel bör sänkas tillfälligt från 12 procent till 6 procent för att tillfälligt stötta hushållens ekonomi genom lågkonjunkturen.

Sänkt mervärdesskatt på tillträde till danstillställningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskattesatsen på tillträde till danstillställningar bör sänkas från 25 procent till 6 procent.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att mervärdesskattesatsen på tillträde till danstillställningar bör sänkas från 25 procent till 6 procent. En danstillställning är i det här sammanhanget ett arrangemang där besökarna ges möjlighet att dansa till musik. Regeringen anför att utgångspunkten för mervärdesskattningen bör vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen på 25 procent. Regeringen konstaterar vidare att när det gäller tillträde till vissa evenemang och tillställningar inom kulturområdet görs dock sedan lång tid tillbaka avsteg från denna utgångspunkt genom tillämpning av en lägre skattesats i syfte att gynna kulturlivet. Tillträde till kulturella evenemang som konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar eller liknande föreställningar beskattas därför med 6 procent mervärdesskatt. Även viss idrottslig verksamhet som innefattar dans beskattas med 6 procent mervärdesskatt. Tillträdet eller entréavgiften till danstillställningar beskattas dock med 25 procent mervärdesskatt. För att främja dans och kultur i Sverige bör skattesatsen för danstillställningar enligt regeringen sänkas från 25 procent till 6 procent mervärdesskatt.

Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten. Utgångspunkten bör därför vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen.

Utskottet konstaterar dock att tillträde till kulturella evenemang som konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar eller liknande föreställningar beskattas med 6 procent mervärdesskatt och att även viss idrottslig verksamhet som innefattar dans beskattas med 6 procent mervärdesskatt.

Mot denna bakgrund delar utskottet regeringens bedömning att mervärdesskattesatsen på tillträde till danstillställningar bör sänkas från 25 procent till 6 procent för att främja dans och kultur i Sverige.

Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det för att förhindra mervärdesskattebedrägerier och skatteundandraganden bör införas nya regler som bl.a. ger Skatteverket större möjligheter till kontroll i samband med registrering för mervärdesskatt.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att det bör införas nya regler som ger Skatteverket större möjligheter till kontroll i samband med registrering för mervärdesskatt, möjlighet att neka registrering eller avregistrera en person från mervärdesskatt samt möjlighet att besluta att ett registreringsnummer ska visas som ogiltigt i VAT Information Exchange System (VIES). Syftet är att förhindra mervärdesskattebedrägerier och det skatteundandragande som följer med sådana. Vidare bör Skatteverket få möjlighet att besluta att överskjutande ingående mervärdesskatt inte ska tillgodoräknas i vissa fall då risk för skatteundandragande föreligger.

De kommande förslagen bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det i syfte att förhindra mervärdesskattebedrägerier och skatteundandraganden bör införas nya regler som ger Skatteverket större möjligheter till kontroll i samband med registrering för mervärdesskatt, möjlighet att neka registrering eller avregistrera en person från mervärdesskatt, möjlighet att besluta att ett registreringsnummer ska visas som ogiltigt i VAT Information Exchange System (VIES) samt möjlighet att besluta att överskjutande ingående mervärdesskatt inte ska tillgodoräknas i vissa fall då risk för skatteundandragande föreligger.

Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att reglerna om fördelning av avdrag för mervärdesskatt bör ändras.

Bakgrund och gällande rätt

I mervärdesskattelagen (2023:200), förkortad ML, finns en bestämmelse om hur avdrag ska fördelas när det bara delvis finns rätt till avdrag. Utgångspunkten i ML är att avdrag endast får göras för mervärdesskatten som hänförs sig till den del av förvärvet eller importen som är avdragsgill respektive hänförs sig till en verksamhet där transaktionerna medför avdragsrätt när inköp avser både skattepliktiga och undantagna transaktioner (blandad verksamhet). Om det inte är möjligt att fastställa den delen ska fördelningen av den ingående skatten göras efter skälig grund (13 kap. 29 § ML).

I rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet) är huvudregeln att avdrag för ingående skatt som avser gemensamma kostnader vid blandad verksamhet ska beräknas utifrån den del av den beskattningsbara personens omsättning som kan hänföras till transaktioner som medför rätt till avdrag respektive inte medför rätt till avdrag. Det anges därutöver ett antal alternativa metoder för beräkningen som är frivilliga för medlemsstaterna att införa. En av dessa är att göra avdraget på grundval av användningen (artiklarna 173 och 174). EU-domstolen har uttalat att detta är ett undantag från huvudregeln om att omsättningsmetoden ska tillämpas och att det därför inte är tillåtet för medlemsstaterna att införa en lagstiftning som rent allmänt avviker från huvudregeln.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att reglerna om fördelning av avdrag för mervärdesskatt bör ändras så att omsättningsmetoden införs som uttrycklig huvudregel för fördelningen vid förvärv som är gemensamma för skattepliktiga och undantagna transaktioner. Vidare gör regeringen bedömningen att det bör införas regler om att andra metoder ska användas i vissa fall där det ger en mer rättvisande bild av i vilken utsträckning de förvärvade varorna och tjänsterna faktiskt används för att genomföra skattepliktiga transaktioner. Bakgrunden till det är att Högsta förvaltningsdomstolen i en dom om fördelning av ingående skatt i blandad verksamhet funnit att det inte framgår av mervärdesskattelagens bestämmelser att omsättningsmetoden ska användas som huvudregel och att det inte heller anges i vilka fall en annan metod ska eller får användas. Högsta förvaltningsdomstolen anser att den svenska regleringen inte på ett korrekt sätt genomför de relevanta bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Av domen framgår också att direktivets regler kan tillämpas med direkt effekt (HFD 2023 ref. 45). Den som ska fördela ett avdrag får på grund av domen i nuläget välja att använda omsättning, dvs. direktivets huvudregel, som grund för fördelningen oavsett om det ger ett skäligt resultat eller inte. Det kan enligt regeringen medföra att det uppkommer situationer där avdraget blir betydligt högre än vad som är motiverat utifrån omfattningen av de förvärvade varornas och tjänsternas faktiska användning för skattepliktiga ändamål.

Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets ställningstagande

För att de relevanta bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet ska genomföras på ett korrekt sätt i svensk rätt delar utskottet regeringens bedömning att reglerna om fördelning av avdrag för mervärdesskatt bör ändras så att omsättningsmetoden införs som uttrycklig huvudregel för fördelningen vid förvärv som är gemensamma för skattepliktiga och undantagna transaktioner.

Utskottet delar även regeringens bedömning att det bör införas regler om att andra metoder ska användas i vissa fall där det ger en mer rättvisande bild av i vilken utsträckning de förvärvade varorna och tjänsterna faktiskt används för att genomföra skattepliktiga transaktioner.

Skattesatser för mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne ska halveras och om att mervärdesskatten på biobiljetter ska sänkas från 25 procent till 6 procent.

Jämför avvikande mening 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Normalskattesatsen för mervärdesskatt är 25 procent (9 kap. 2 § ML). Dessutom tillämpas två reducerade skattesatser på 6 procent respektive 12 procent.

När det gäller reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne sänktes mervärdesskattesatsen från 25 procent till 12 procent den 1 januari 2017. Under 2022 sänktes skattesatsen ytterligare från 12 procent till 6 procent. Syftet var att förstärka de befintliga incitamenten i mervärdesskattesystemet för att få fler att laga och ändra redan tillverkade varor i stället för att köpa nytt. För att öka enhetligheten i mervärdesskattesystemet höjdes mervärdesskattesatsen för dessa reparationer åter till 12 procent under 2023 (prop. 2022/23:35, bet. 2022/23:SkU7, rskr. 2022/23:130).

Mervärdesskatten på tillträde till biografföreställningar höjdes fr.o.m. den 1 januari 2017 från 6 procent till 25 procent (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Regeringen anförde att den reducerade skattesats som tillämpades för tillträde till biografföreställningar var en del i det då gällande filmavtalet, och att det inte fanns skäl att bibehålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar när filmavtalet skulle upphöra som finansieringsmodell.

Motionen

I partimotion 2025/26:3770 yrkandena 4 och 5 i denna del föreslår Amanda Lind m.fl. (MP) att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne halveras.

I motionens yrkande 4 och 5 i denna del lämnas även förslag om att mervärdesskatten på biobiljetter sänks från 25 procent till 6 procent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten. Utgångspunkten bör därför vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen.

Utskottet tillstyrkte förslaget om att höja skattesatsen från 6 procent till 12 procent på vissa reparationer den 1 april 2023, och delade då regeringens bedömning att effekten av förslaget är liten när det gäller frågan om förslaget styr bort från en mer cirkulär ekonomi (bet. 2022/23:SkU7).

Utskottet gör inte någon annan bedömning nu när det gäller utgångspunkten för skattesatsstrukturen på mervärdesskatteområdet eller om skattesatsen för reparationer. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen om att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne ska halveras samt om att mervärdesskatten på biobiljetter ska sänkas från 25 procent till 6 procent.

Omvandling av lokaler till bostäder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att tillkännagivandet om omvandling av lokaler till bostäder är slutbehandlat.

Propositionen

Riksdagen tillkännagav 2022 för regeringen det som utskottet anförde om att skyndsamt se över skattelagstiftningen i syfte att säkerställa att den inte i onödan minskar incitamenten att omvandla lokaler eller kontor till bostäder (bet. 2021/22:SkU16 punkt 5, rskr. 2021/22:236).

Regeringen anför att de negativa effekter som nämns i tillkännagivandet är en direkt effekt av att uthyrning av bostäder inte är skattepliktig för mervärdesskatt och att avdrag inte får göras för ingående mervärdesskatt som hänför sig till stadigvarande bostad. Även justeringen av tidigare gjorda avdrag är direkt kopplad till att uthyrning av bostäder inte är skattepliktig för mervärdesskatt. Effekterna kan inte åtgärdas på något annat sätt än att göra uthyrning av bostäder skattepliktig och slopa avdragsbegränsningen. Att göra uthyrning av bostäder skattepliktig för mervärdesskatt bedöms dock av regeringen inte vara en träffsäker eller kostnadseffektiv åtgärd för att stimulera

omvandling av lokaler till bostäder. Åtgärden skulle enligt regeringen dessutom innebära stora risker för kringgående och skattefusk, vilket ger konkurrensmässiga nackdelar för seriösa aktörer och minskar legitimiteten för systemet som helhet. Reglerna skulle enligt regeringen även riskera att bli komplexa och administrativt betungande. Sammantaget anser regeringen att nackdelarna med en sådan ändring överväger fördelarna, och regeringen avser därför inte att genomföra några åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Regeringen anför att de negativa effekter som nämns i tillkännagivandet inte kan åtgärdas på något annat sätt än att göra uthyrning av bostäder skattepliktig och slopa avdragsbegränsningen. Regeringen anser sammantaget att nackdelarna med en sådan ändring överväger fördelarna, och regeringen avser därför inte att genomföra några åtgärder med anledning av tillkännagivandet.

Utskottet delar regeringens bedömning att tillkännagivandet om omvandling av lokaler och kontor till bostäder i betänkande 2021/22:SkU16 punkt 5 är slutbehandlat.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2026 och preliminära inkomstberäkningar för 2027 och 2028.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att godkänna Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets inkomstberäkningar.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 6 och 7) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2026 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2027 och 2028.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4, 2025/26:2792 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 samt 2025/26:3770 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2026 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2027 och 2028 godkänns. Motionärernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 6 november 2025

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Eric Westroth (SD), Borianana Åberg (M), Marie Olsson (S), Marie Nicholson (M), Markus Wiechel (SD), Mathias Tegnér (S), Adam Reuterskiöld (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Anders Ådahl (C), Jimmy Ståhl (SD), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD), Malte Tängmark Roos (MP), Marcus Andersson (S) och Lena Bäckelin (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (S)

Niklas Karlsson (S), Marie Olsson (S), Mathias Tegnér (S), Marcus Andersson (S) och Lena Bäckelin (S) anför:

Sverige står inför stora utmaningar. Det ställer stora krav på regeringens ledarskap, på förmågan att prioritera och på förmågan att presentera en trovärdig finansiering. En ansvarsfull ekonomisk politik är den bästa skyddsvallen för välfärden och hushållens ekonomi, särskilt i utmanande ekonomiska tider. En ansvarsfull ekonomisk politik är en försäkring mot högre räntor och framtida nedskärningar inom välfärden. Socialdemokraternas nya förslag på åtgärder är därför fullt ut finansierade.

Sverige kommer inte att stärkas av att de som redan har mest får ännu mer på bekostnad av vanligt folk. Därför föreslår Socialdemokraterna en skattesänkning som ger lika mycket i plånboken som regeringens förslag till förstärkt jobbskatteavdrag för personer som tjänar upp till 66 750 kronor per månad. Socialdemokraterna föreslår också att avtrappningen i jobbskatteavdraget, som slopades i samband med beslutet om statens budget för 2025, återinförs.

Vidare är behovet av en omfattande översyn av skattesystemet stort. Socialdemokraterna vill genomföra en skattereform som skapar förutsägbarhet, effektivitet och rättvisa och som vilar på breda skattebaser. Utöver att bredda skattebasen vill Socialdemokraterna höja beskattningen av stora men lågt beskattade kapitalinkomster, göra systemet enklare och mer likformigt samt begränsa möjligheterna till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering.

Vidare vill Socialdemokraterna att rotavdraget reformeras så att de som väljer att genomföra energibesparande åtgärder får en högre subvention.

Socialdemokraterna välkomnar ett enklare och mer lättförståeligt regelverk för delägare i fåmansbolag, men ser samtidigt en risk för att förslaget öppnar för ökad inkomstomvandling. Socialdemokraterna föreslår därför att förenklingen ska genomföras på ett offentligfinansiellt neutralt sätt.

När det gäller investeringssparkonton föreslår Socialdemokraterna en tredje beskattningsnivå för de med störst kapitalinnehav på investeringssparkontot.

Socialdemokraterna föreslår att det införs en tillfällig skatt på bankernas räntenetto, dvs. den vinst som uppstår när ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna och som överstiger ett historiskt genomsnitt.

För att bidra till den långsiktiga uthålligheten av försvarsutbyggnaden föreslår Socialdemokraterna en utredning av en beredskapsskatt.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi står

bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2025/26:3551. Riksdagen bör bifalla yrkandena 3 och 4 i partimotion 2025/26:3551.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Vänsterpartiet anser att en politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster samt trygga och kostnadseffektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Därtill bör de jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper och vara styrande i klimat- och miljöpolitiken. Det finns ett samband mellan ett relativt högt skatteuttag och hög sysselsättning. Skattefinansierad äldreomsorg, förskola och fritis gör det möjligt för flera att kombinera yrkes- och familjeliv.

Skatternas huvudsakliga uppgift är att finansiera välfärden och övriga delar av det offentliga åtagandet. För att skattesystemet ska uppfattas som legitimt är det viktigt att skattereglerna är generella och enkla och skattebaserna breda. Skattesystemet har utvecklats till att bli ett sammelsurium av olika avdrag, reduktioner och nedsättningar av olika skatter. Skatterna har också sänkts kraftigt sedan skattereformen. Skattesänkningarna har satt press på de offentliga välfärdstjänsterna och ökat den ekonomiska ojämlikheten. Sverige behöver en ny stor skattereform, som ökar skatteintäkterna och stärker likformigheten i skattesystemet.

Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 50 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.

En viktig skatteprincip bör vara att lika inkomster ska beskattas lika. Vänsterpartiet föreslår därför att skatteflyktan sluts för alla inkomster, såsom sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassan, sjuk- och aktivitetsersättning och föräldraförsäkringen. Det innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

Vänsterpartiet föreslår att dagens regelverk för reseavdragen ersätts med ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om att höja beloppsgränsen till 15 000 kronor eftersom det försämrar hushållens ekonomi och försvårar arbetspendling.

Vänsterpartiet föreslår att en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter införs.

Vänsterpartiet avskaffar rutavdraget. Vänsterpartiet lägger samtidigt förslag på att omvandla dagens rotavdrag, som mest går till dyra köksrenoveringar, till ett grönt rotavdrag, som ska beviljas till åtgärder som minskar energiförbrukningen i bostäder samt till att stimulera återanvändning

av byggmaterial och användningen av hållbara materialprodukter. Vänsterpartiet föreslår att tidigare och befintliga gröna skattereduktioner inkluderas i det gröna rotavdraget.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om ändrade 3:12-regler och föreslår en reformerad kapitalinkomstbeskattning präglad av likformighet och rättvisa.

För att åstadkomma en enhetlig kapitalbeskattning föreslår Vänsterpartiet en utredning av beskattningen av fåmansbolag och onoterade bolag.

När det gäller investeringssparkonton föreslår Vänsterpartiet att den skattefria grundnivån sänks till 50 000 kronor och att ett tak om 2 miljoner kronor införs för sparande på investeringssparkonto. Sparande utöver taket ska enligt förslaget beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

Vänsterpartiet föreslår en översyn av egendomsskatterna.

Vänsterpartiet föreslår även att den kommunala fastighetsavgiften kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Vidare föreslås att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla inkomster.

Vänsterpartiet föreslår också att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2026–2028, och kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna 2018–2022.

Som en delfinansiering av de ökade försvarsanslagen föreslår Vänsterpartiet att en beredskapsskatt på 5 procentenheter införs på månadsinkomster över 65 000 kronor.

Vänsterpartiet föreslår också en skatt på elnätsföretagens övervinster. Syftet med en beskattning av övervinster är att göra det mindre attraktivt för vinstdrivande bolag att fortsätta äga elnätet.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om sänkt skatt på jordbruksdiesel och anser att regeringen i stället bör presentera en handlingsplan för hur denna och övriga klimatskadliga subventioner kan avvecklas i närtid.

Vidare föreslår Vänsterpartiet att fordonsbeskattningen på nyregistrerade bilar med stora koldioxidutsläpp ska skärpas, att förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar ska utredas och att en avståndsbaserad skatt på godstransporter på väg ska införas.

Slutligen föreslår Vänsterpartiet att flygskatten och den avskaffade avfallsförbränningsskatten återinförs samt att det införs en ny bekämpningsmedels-skatt som är differentierad utifrån bekämpningsmedlens olika miljö- och hälsorisker.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2025/26:2792. Riksdagen bör bifalla yrkandena 3 och 4 i partimotion 2025/26:2792.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (C)

Anders Ådahl (C) anför:

Sveriges välstånd och utbildningsnivå, de stabila statsfinanserna och den historiska innovationskraften, borde ge en stor potential att vara drivande i de kommande årens ekonomiska och tekniska utveckling, men också kunna rusta oss väl i ett oroligt internationellt läge.

Tyvärr har det ekonomiska läget i Sverige förvärrats snabbt under de senaste åren, med hög arbetslöshet, svag tillväxt och samtidigt stigande klimatutsläpp. Centerpartiet anser därför att svensk ekonomi behöver en kraftfull kursändring. Förtroende och framtidstro måste ingjutas i företag och konsumenter.

Det som behövs är en liberal och grön reformpolitik som prioriterar riktiga strukturreformer som ger långsiktighet och framtidstro och skapar förutsättningar för företagen att anställa och för att Sverige ska återta ledarskapet i klimatomställningen. Bara så kan tillväxten, reallönerna och resurserna till välfärden öka stadigt nästa mandatperiod. Centerpartiet vill inte att den ekonomiska politiken bara ska vara inriktad på att förstärka hushållens konsumtion utan också på att investera och bygga infrastruktur, grön industri, grön energi och billiga bostäder i hela landet. Centerpartiets budgetmotion bygger på en sådan liberal och grön plan för jobben, för tillväxt och företag, för klimatet och för investeringar i välfärd och infrastruktur i hela landet.

Centerpartiet anser att det behövs en stor skattereform som förenklar inkomstbeskattningen och sänker skatten för alla med låg- och medelinkomster så att det alltid och utan undantag lönar sig att arbeta.

Centerpartiet föreslår en förstärkning av jobbskatteavdraget som sänker skatten ytterligare på alla löner och särskilt på månadslöner mellan 16 000 och 40 000 kronor. Detta gäller på arbetsinkomster för alla som ännu inte fyllt 66 år med ett förstärkt jobbskatteavdrag, men även på förvärvsinkomster för äldre över 66 år med ett högre förhöjt grundavdrag.

Centerpartiet föreslår också att reseavdraget reformeras i grunden och utreds. I väntan på utredning bör reseavdraget ändras så att avdraget har en hög milersättning på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder.

Skattereduktionen för medlemsavgifter i a-kassan avvisas.

Centerpartiet vill avskaffa möjligheten att använda rotavdraget för arbeten utförda utomlands.

Centerpartiet föreslår att det gröna avdraget breddas för att inkludera uppvärmning av hem.

Centerpartiet föreslår vidare att ränteavdraget slopas på lån som går till fossildrivna bilar.

Centerpartiet föreslår vidare en utredning av hur effekten av riskskatten kan mildras och helst undvikas för Kommuninvest så att Sveriges kommuner får bättre möjlighet till finansiering av viktig välfärd.

Centerpartiet föreslår att den nuvarande nedsättningen av skatten på jordbruksdiesel som gång på gång förlängts av regeringen skyndsamt görs om

till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

Vidare föreslår Centerpartiet att energiskatten på lagrad el slopas och att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort.

Centerpartiet föreslår även att skatten på cigaretter ska höjas till EU-snittet, vilket skulle innebära att skatten ökar med 0,21 kronor/styck.

För att kunna stärka kollektivtrafiken och få färre att använda bilar i storstäder föreslår Centerpartiet ökade trängselavgifter i storstäder för vissa fordon.

För att ytterligare gynna återbruk föreslår Centerpartiet att skattskyldigheten för kemikalieskatt begränsas för begagnade varor som importeras.

Slutligen föreslår Centerpartiet att den effektiva skattesatsen för spel skatten på olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande samtidigt som skatten höjs på andra spelformer såsom nätkasino.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2025/26:3811. Riksdagen bör bifalla yrkandena 5 och 6 i partimotion 2025/26:3811.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2026 (MP)

Malte Tängmark Roos (MP) anför:

Sverige behöver en ny inriktning på den ekonomiska politiken. Efter tre år med den nuvarande regeringen har lågkonjunkturen tillåtit bita sig fast, välfärden urholkats och arbetslösheten stigit till rekordnivåer. Utsläppen av växthusgaser har ökat kraftigt och den gröna omställningen har bromsats.

För att vända lågkonjunkturen behövs det en ekonomisk politik som är rättvis och effektiv. Det är väl belagt att träffsäkra stöd till hushåll med små ekonomiska marginaler är mer effektivt för att stötta ekonomin än skattesänkningar som framför allt gynnar dem med högre inkomster.

Att Sverige lyckas med den gröna omställningen är helt avgörande för vår framtida konkurrenskraft. Vi ska bli ett rikare och mer hållbart land genom att ligga i framkant av utvecklingen. Det kräver en politik som säkerställer att klimat- och miljövänliga innovationer gynnas framför gammal och förorenande teknik. Genom en offensiv industri- och klimatpolitik kan nya jobb skapas i sektorer som är viktiga för vår framtida konkurrenskraft och för att minska klimatutsläppen.

Miljöpartiet föreslår vidare att det utfasade jobbskatteavdraget återinförs och att det därför införs ytterligare ett steg i den statliga inkomstskatten vid inkomster motsvarande 70 000 kronor i månaden. Till förmån för mer träff-

säkra åtgärder avvisar Miljöpartiet regeringens förslag om ytterligare ett jobb-skatteavdrag och motsvarande ändringar i det förhöjda grundavdraget för personer äldre än 66 år.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till sänkt skatt för utomlands bosatta (SINK).

Miljöpartiet inför den skattereduktion för arbetsresor som riksdagen beslutat om, där också de som pendlar på annat sätt, såsom med kollektivtrafik, omfattas.

Miljöpartiet föreslår att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el, den s.k. 60-öringen, återinförs och att nivån i det gröna avdraget återigen höjs till 20 procent.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om ändrade 3:12-regler till förmån för andra prioriterade satsningar.

Miljöpartiet föreslår att tillgångar på investeringssparkontot ska vara skattebefriade upp till ett kapitalunderlag om 50 000 kronor. Miljöpartiet föreslår vidare en ökad progressivitet i beskattningen för att göra kapitalbeskattningen mer rättvis.

Miljöpartiet föreslår också en tillfällig skatt på bankernas övervinster. Skatten ska tas ut på räntenettot.

Miljöpartiet anser att politiken måste stötta jordbruket utan att öka beroendet av fossila bränslen, och avvisar därför regeringens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet till förmån för ett jordbruksavdrag.

Vidare föreslår Miljöpartiet en sänkning av skatten på el från fjärrvärme till EU:s miniminivå. Miljöpartiet föreslår även att 500 kW-gränsen för skattebefrielse för egenanvänd el slopas för att fler tak ska kunna användas för att producera förnybar el.

Miljöpartiet föreslår också att koldioxidskatten på bensin ska höjas.

Vidare föreslår Miljöpartiet att malusen (den del av fordonsskatten som baseras på koldioxidutsläppen) höjs för nya bilar med stora utsläpp för att snabba på elektrifieringen av fordonsflottan. Den lägre gränsen för att betala malus föreslås sänkas i steg från 65 gram koldioxid per kilometer till 60 gram och därefter till 55 gram. Den övre gränsen föreslås sänkas i tre steg från 115 gram till 110 gram och därefter till 105 gram.

Miljöpartiet föreslår att den av regeringen avvecklade flygskatten ska återinföras och fördubblas samt att det ska läggas en särskild skatt på privatjet om 20 000 kronor per flygning.

Miljöpartiet föreslår också att en antibiotikaskatt på kött införs för att motverka ohållbar och hälsofarlig överanvändning av antibiotika.

När det gäller mervärdesskatt föreslår Miljöpartiet att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, hushållsapparater, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne halveras från 12 procent till 6 procent och att mervärdesskatten på biobiljetter sänks från 25 procent till 6 procent.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Jag står bakom

den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2025/26:3770. Riksdagen bör bifalla yrkandena 4 och 5 i partimotion 2025/26:3770.